

**AUDYTY I WIZYTY
MONITORUJĄCE
W OŚRODKACH WSPARCIA
EKONOMII SPOŁECZNEJ
– RAPORT**

Warszawa, listopad 2018 r.

AUDYTY I WIZYTY MONITORUJĄCE W OŚRODKACH WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ – RAPORT

Raport powstał w ramach projektu realizowanego przez Departament Ekonomii Społecznej Solidarnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 2.9 Rozwój ekonomii społecznej PO WER 2014–2020

DEPARTAMENT EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ

Piotr Barbucha

Filip Kołodziejski

Izabela Molenda

Łukasz Niedźwiedzki

Weronika Tomaszewska

Nadzór i koordynacja:

Andżelika Wardęga, Dyrektor Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej

Krzysztof Zawisław, Naczelnik Wydziału ds. Fundacji i Monitorowania OWES

© Copyright by Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5, Warszawa 00-513

ISBN 978-83-64309-75-5

Łamanie i druk:
Zakład Wydawniczo-Poligraficzny
Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Bracka 4, 00-502 Warszawa
Zam. 512/2018

Spis treści

Wstęp	5
I. Wizyty monitorujące w OWES	7
1. Analiza kart monitoringowych z wizyt monitorujących w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej	8
2. Zalecenia po wizytach monitoringowych	13
3. Realizacja przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej rekomendacji po wizytach monitoringowych	15
II. Audyty w OWES	19
1. Spełnianie standardów OWES – najczęstsze uwagi	19
A. Standardy formalno-organizacyjne	20
B. Standardy etyczne	33
C. Standardy usług animacji lokalnej	33
D. Standardy realizacji usług rozwoju ekonomii społecznej	40
E. Standardy realizacji usług wsparcia przedsiębiorstw społecznych	45
F. Standardy instrumentów wsparcia	52
2. Rekomendacje dla Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej po audytach	57
3. Realizacja przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej rekomendacji po audytach	61
III. Zmiana narzędzi audytowych wykorzystywanych w audytach OWES oraz zasad monitorowania OWES	67
IV. Podsumowanie raportu	69
1. Wizyty monitorujące	69
2. Audyty	70
3. Narzędzia audytu i monitoringu OWES	70
Tabela nr 1: Poziom spełnienia grup standardów wg OWES	71
Tabela nr 2: Poziom spełnienia grup standardów wg województw	75
Tabela nr 3: Występowanie poszczególnych standardów jako spełnionych z zastrzeżeniem/niespełnionych	76

Wstęp

Poniższy raport jest podsumowaniem, według stanu na dzień 17.09.2018 r., przeprowadzonych wizyt monitorujących w latach 2016–2018 oraz audytów, które odbyły się w roku 2018.

Komórką organizacyjną Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej odpowiadającą za monitorowanie wysokiej jakości usług wsparcia ekonomii społecznej świadczonych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (zwane dalej w tym raporcie OWES) oraz przestrzeganie przez te ośrodki Standardów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej¹ (zwanymi dalej „Standardami”) jest Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej. Departament odpowiada także za współpracę z Komitetem Akredytacyjnym w tym zakresie.

Zgodnie z § 10 ust. 1 i ust. 4 Zarządzenia nr 21 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2016 r. w sprawie przyznania akredytacji „AKSES” (Dz. Urz. MRPiPS z 2016 r. poz. 21, z 2018 r. poz. 2), zwanego dalej „Zarządzeniem nr 21”, Minister monitoruje, we współpracy z Komitetem Akredytacyjnym, przestrzeganie wysokiej jakości świadczonych przez OWES usług oraz standardów, w szczególności może zlecić przeprowadzenie wizyty monitorującej lub audytu w zakresie spełniania standardów w OWES, któremu przyznano akredytację „AKSES”.

Wizyty monitorujące i audyty w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej są realizowane w ramach projektu pn. „Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej” Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Stanowią one element procedury akredytacji oraz nadzoru nad akredytowanymi OWES.

---

¹ Standardy zostały przyjęte w formie uchwały Komitetu Akredytacyjnego nr 62 z dnia 3 października 2017 r.

I. Wizyty monitorujące w OWES

Zgodnie z przyjętą przez Komitet Akredytacyjny procedurą *System monitorowania wysokiej jakości usług i przestrzegania Standardów przez akredytowane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej* zwaną dalej procedurą, podstawowym narzędziem monitorowania akredytowanych OWES są wizyty monitorujące realizowane przez pracowników Departamentu. Celem wizyty monitorującej jest uzyskanie bieżącej informacji o działalności OWES, poziomie jakości usług przez nie świadczonych oraz przestrzeganiu przez te Ośrodki Standardów. Wizyty monitorujące mogą być przeprowadzane w procesie przyznawania akredytacji OWES, jak również w trakcie jej obowiązywania. Konieczność odbycia wizyty monitorującej w OWES może wskazać również Komisja ds. oceny wniosków o przyznanie akredytacji AKSES po zakończeniu procesu akredytacji. Wizyty monitorujące mogą mieć charakter planowy, tj. odbywać się według rocznego harmonogramu ustalanego przez Departament lub mieć charakter doraźny (przeprowadzane w wyniku uzyskania informacji o niespełnianiu standardów przez OWES, któremu przyznano akredytację AKSES). O planowanej wizycie monitorującej OWES informowany jest przez Departament drogą elektroniczną w terminie co najmniej 7 dni roboczych przed planowaną datą wizyty monitorującej. Informacja ta zawiera w szczególności: termin i miejsce wizyty monitorującej, zestawienie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia wizyty monitorującej, listę kadry OWES niezbędnej do udziału w monitoringu. Jednocześnie w wizycie monitorującej w OWES mogą uczestniczyć przedstawiciele Komitetu Akredytacyjnego. Departament informuje członków Komitetu o możliwości udziału w planowanych wizytach monitorujących, jak dotąd członkowie Komitetu nie wzięli w nich udziału.

Pierwszy rozdział raportu poświęcony został analizie kart monitoringowych OWES, które dokumentują ustalenia z przeprowadzonych wizyt monitorujących w OWES. Jednocześnie w rozdziale tym zawarte są odpowiedzi uzyskane przez zespoły monitorujące, na pytania dotyczące funkcjonowania OWES oraz kondycji wspieranych przez nich przedsiębiorstw społecznych (PS) i podmiotów ekonomii społecznej (PES).

W kolejnym rozdziale znalazło się zestawienie rekomendacji, jakie przesłano do OWES, w przypadkach stwierdzenia obszarów wymagających poprawy w funkcjonowaniu danego OWES. Rozdział trzeci zaś to opis działań naprawczych, jakie zostały podjęte przez OWES, po otrzymaniu zaleceń z MRPiPS, mające na celu podwyższenie wysokiej jakości usług i standardów.

1. Analiza kart monitoringowych z wizyt monitorujących w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej

W latach 2016–2018 przeprowadzono 72 wizyty monitorujące. Poniższa tabela przedstawia ich liczbę w podziale na lata:

Liczba przeprowadzonych wizyt monitorujących w latach 2016–2018	
2016	15
2017	23
2018	34
RAZEM	72

Ustalenia z przeprowadzonej wizyty monitorującej OWES dokumentowane są w karcie monitoringu, która zawiera w szczególności ogólną ocenę OWES i wnioski z monitoringu. Jest to również zapis spotkania, w którym pytano OWES o sposób jego funkcjonowania oraz kondycję wspieranych przez niego PES/PS. Monitoring to również okazja do zapoznania się z dobrymi praktykami i rozwiązaniami wdrażanymi przez OWES. Poniżej przedstawiono podsumowanie wybranych odpowiedzi OWES, które pojawiały się w kartach monitoringu.

W jaki sposób prowadzony jest proces animacji? Jakie narzędzia animacji są przez OWES stosowane?

OWES jako najlepsze narzędzie animacji, wskazywały wizyty studyjne m.in. dla grup inicjatywnych, uważając je za narzędzie wzmacniające zarówno doświadczenie i będące okazją do pokazania dobrych praktyk. Według OWES wizyty studyjne były również najlepiej oceniane przez ich klientów. Animacja była prowadzona zarówno poprzez działania inicjowane przez OWES, jak i w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez zainteresowane podmioty czy instytucje (JST, NGO), a także osoby fizyczne zainteresowane założeniem spółdzielni socjalnej.

Wśród odpowiedzi na to pytanie znalazły się również:

- ✓ budowanie wielosektorowych partnerstw, które tworzone są w oparciu o badania diagnostyczne, prowadzone na zlecenie OWES przez zewnętrznych wykonawców;
- ✓ spotkania animacyjne, spotkania sieciujące;
- ✓ animacja polega również na motywowaniu grup i środowisk do aktywności w zakresie ekonomii społecznej;
- ✓ działalność animatorów uzupełniają działania edukacyjno-informacyjne: autorski program edukacyjny dla szkół;

- ✓ animacja jest podstawą działań. Działania animacyjne opierają się na sieci lokalnych liderów – OWES oferuje im pakiet szkoleń i konwersatoria;
- ✓ animacja to pobudzanie oddolnej aktywności obywatelskiej;
- ✓ OWES tworzy komitety i porozumienia na rzecz ekonomii społecznej;
- ✓ najbardziej efektywnym narzędziem animacji jest budowanie partnerstwa na poziomie gminy, aktywne zaangażowanie się samorządu i organizacji pozarządowych sprawdza się w każdym powiecie.

W jaki sposób OWES realizuje działania informacyjne i promocyjne? Jakie narzędzia są najbardziej skuteczne?

Działania informacyjne i promocyjne to przede wszystkim spotkania informacyjne oraz działalność w sieci: prowadzenie strony internetowej oraz profilu na facebooku, a także udział w targach. W niektórych OWES prowadzone są jednak również inne ciekawe inicjatywy:

- ✓ stanowiska informacyjne w każdym PUP i MOPS (dyżury pracowników);
- ✓ Inkubatory Ekonomii Społecznej;
- ✓ cykliczne święta – Dni Ekonomii Społecznej;
- ✓ program zajęć – lekcje przedsiębiorczości w szkołach, konferencje dla nauczycieli przedsiębiorczości, których celem jest przybliżenie zagadnień z zakresu ES;
- ✓ spoty reklamowe, audycje radiowe, spoty telewizyjne, film promocyjny, artykuły w gazetach, plakaty, ulotki;
- ✓ bieg na rzecz ES;
- ✓ rajdy rowerowe, kulinarne dni, gry miejskie;
- ✓ karta promocyjna dla PES/PS – możliwość zaprezentowania swojej oferty na stronie;
- ✓ publikowanie na stronach OWES wywiadów z przedstawicielami PS/PES;
- ✓ mikrogranty.

W jaki sposób klienci trafiają do OWES? (zgłaszają się sami, z animacji, z UP, OPS etc.)? Kto i w jaki sposób przeprowadza diagnozę potrzeb klienta? Jak wygląda ścieżka udzielanego wsparcia w ramach poszczególnych obszarów (np. dla grup nieformalnych, PES, PS)? Kto odpowiada za prowadzenie procesu wsparcia (np. doradca kluczowy etc.)?

Z zebranych podczas wizyt monitoringowych informacji wynika, że klienci do OWES zgłaszali się zarówno sami, jak i w wyniku procesu animacji. Często byli oni również kierowani do OWES z urzędów pracy (UP) oraz OPS (ośrodki pomocy społecznej). Najczęściej za diagnozę potrzeb klientów odpowiadał animator, choć zdarzały się również OWES, w których przeprowadzał ją doradca kluczowy. W wielu OWES za indywidualny plan działania odpowiadał cały zespół.

Który z obszarów wsparcia w OWES jest dominujący na obecnym etapie realizacji projektu i dlaczego? (wymienić typ usługi: animacja, inkubacja, wsparcie biznesowe)

Najczęściej OWES na to pytanie odpowiadały, że wszystkie obszary wsparcia są dla nich tak samo ważne. Zdarzały się OWES, które wskazywały głównie na wsparcie biznesowe oraz podkreślały nacisk na podtrzymanie powstałych w ramach projektu PES/PS i wzmocnienie ich trwałości. Jako najbardziej czasochłonną i pracochłonną usługę OWES wskazywały animację.

W jaki sposób i jak często monitorowana jest sytuacja indywidualnego PS po udzieleniu wsparcia (np. spotkania, analiza dokumentów finansowych etc.)? Co dzieje się w wypadku stwierdzenia problemów w funkcjonowaniu PS po udzielonym wsparciu – np. w okresie trwałości? Jakie działania są podejmowane w celu wzmocnienia trwałości i reagowania na sytuacje kryzysowe (np. groźba bankructwa, brak zleceń, konflikty wewnętrzne pomiędzy członkami/osobami tworzącymi dany PES/PS)?

W większości OWES na bieżąco monitorowały sytuację swoich klientów, a w razie stwierdzenia problemów starano się reagować na nie na bieżąco. Zdarzały się przypadki mediacji w sytuacjach konfliktów wewnątrz danego przedsiębiorstwa społecznego.

Wśród odpowiedzi na to pytanie znalazły się również:

- ✓ w OWES zatrudniono pracownika, który zajmuje się wyłącznie monitoringiem wspartych podmiotów;
- ✓ kontroli ma służyć również podział udzielanego wsparcia na 2 transze (70% i 30%);
- ✓ niektóre podmioty nie chcą podawać informacji finansowych po zakończeniu wsparcia, zastępując się tajemnicą przedsiębiorcy;
- ✓ formuła spółdzielni często zostaje wyczerpana. Wówczas następuje przekształcenie tych podmiotów w spółki lub inne formy prawne. Członkowie często też otwierają własną działalność gospodarczą;
- ✓ OWES często wykorzystuje wsparcie psychologiczne, które jest szczególnie ważne w przypadku spółdzielni socjalnych tworzonych przez osoby fizyczne. Z doświadczenia OWES wynika, że „euforia założycielska” mija po ok. 5 miesiącach i właśnie wówczas szczególnie istotna jest możliwość udzielenia takiego wsparcia.

Jak wygląda procedura przyznawania dotacji? (np. nabór otwarty czy tury, ile trwa, z czego się składa) Jak przebiega proces oceny biznesplanów? Ile jest decyzji otmownych o przyznaniu wsparcia finansowego? Czy wsparcie finansowe wypłacane jest terminowo, czy nie dochodzi do przerw w wypłacie środków lub ich niewypłacenia? Czy OWES miał jakieś problemy w zakresie wypłacania wsparcia finansowego?

W OWES procedury przyznawania dotacji wyglądają bardzo różnie. Są to zarówno nabory otwarte, jak również nabory w określonych terminach. OWES posiadają

regulaminy udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego. Najczęściej nabór wniosków o wsparcie finansowe jest wieloetapowy. Decyzje odmowne miały miejsce, ale bardzo rzadko. Z reguły wsparcie finansowe wypłacane jest terminowo – choć zdarzały się przerwy w wypłacaniu środków (spowodowane opóźnieniami z wnioskami o płatność, trudnościami z rozliczaniem i opóźnianiem wypłaty transz).

Jak przebiega współpraca OWES z innymi OWES w województwie/kraju? (czy uczestniczą w projekcie sieciowania OWES? lub w innych działaniach)?

OWES wskazują na bardzo dobrą współpracę z innymi ośrodkami, zarówno w swoich województwach, jak i w kraju. Wspólnie pracują nad wieloma dokumentami, które mają wpływ na ES w regionie oraz na poziomie krajowym.

Czy OWES widzi możliwość uzupełniania finansowania usług wsparcia innymi działaniami (np. częściowa odpłatność, świadczenie usług na rynku etc.)?

OWES w większości nie posiadają wypracowanego planu na uzupełnienie usług wsparcia innymi działaniami. Nie planują również uzupełnienia oferty OWES o działania odpłatne. Nie wykluczają takiej możliwości, gdy wspierane przez nich podmioty osiągną stabilną i ugruntowaną pozycję.

Wśród odpowiedzi na to pytanie znalazły się również:

- ✓ OWES prowadzi działalność gospodarczą;
- ✓ przedstawiciele OWES wskazują na fakt, iż system mieszany byłby zapewne „zdrowszy” dla wspieranych podmiotów, które musiałyby uczyć się niezależności i samodzielności. Jednak na chwilę obecną byłoby to trudne do zastosowania we wspieranych przez OWES podmiotach;
- ✓ OWES potencjał widzi w rozwijaniu usług księgowych, usług fundraisingowych oraz doradczych z zakresu pozyskiwania dotacji;
- ✓ OWES liczy na rozwój franczyzy społecznej;
- ✓ z uwagi na przyzwyczajenie klientów do wsparcia nieodpłatnego, OWES widzi obawę we wprowadzeniu odpłatności;
- ✓ sektor ES nie posiada wystarczającego potencjału i stabilności na zakup usług od OWES ze środków własnych;
- ✓ OWES nie widzi na ten moment możliwości finansowania usług wsparcia przez podmioty ekonomii społecznej ze swojego subregionu.

Jak wygląda współpraca z JST (np. PUP, OPS, ROPS)? Czy JST są zainteresowane ekonomią społeczną? Jaka jest skala tej współpracy i w czym się przejawia? Czy JST angażują się w ekonomię społeczną (np. partnerstwa, tworzenie PS osób prawnych, zlecanie zadań publicznych, stosowanie klauzul społecznych)? Który z obszarów wymaga większej pracy i upowszechnienia?

Współpraca z JST jest zróżnicowana w zależności od województwa, powiatu i gminy. Według wielu OWES zlecanie zadań publicznych stanowi barierę dla JST i brakuje instrumentów, które wsparłyby proces zlecania zadań publicznych.

Zdarzają się jednak gminy, gdzie zadania publiczne są zlecane i stosuje się w nich klauzule społeczne. Niezwykle rzadko OWES współpracują z osobami odpowiedzialnymi w JST za zamówienia publiczne.

OWES widzą przestrzeń do stosowania zlecania zadań przez JST. Często przeszkodą jest jednak brak podmiotów, które chciałyby z tej możliwości skorzystać.

Wśród odpowiedzi na to pytanie znalazły się również:

- ✓ rzadko w naszym regionie stosowane są klauzule społeczne z obawy przed ich stosowaniem, mimo wielu szkoleń dla JST w regionie (wskazują na złe doświadczenia, obawa przed RIO);
- ✓ trudno jest przekonać samorząd, że będą mieli korzyści ze stosowania klauzul społecznych;
- ✓ OWES uważa, że należy pokazywać osobom decyzyjnym korzyści płynące z rozwijania na ich terenie ES;
- ✓ najważniejsze, aby PES/PS broniły się jakością swoich produktów i usług;
- ✓ są gminy, które chciałyby zlecać usługi PS, ale one nie są tym zainteresowane.

Jakie są główne przyczyny wykluczenia społecznego osób objętych wsparciem przez OWES i z czego one wynikają? Jaka jest specyfika tych osób w subregionie objętym wsparciem? Czy OWES dostrzega grupę osób, która wymaga wsparcia np. w ramach OWES, ale nie znajduje się w katalogu zagrożonych wykluczeniem społecznym?

Jako główne przyczyny wykluczenia społecznego osób objętych wsparciem OWES wskazywały na bezrobocie, niepełnosprawność, brak odpowiednich kwalifikacji, uzależnienia, ubóstwo. Wśród klientów OWES były również osoby bezdomne, byli więźniowie, artyści (nieumiejętność funkcjonowania w zwykłym 8 godzinnym systemie pracy i tradycyjnych formach zatrudnienia) oraz osoby „oddalone od drogi”, które mają trudności z transportem do pracy.

OWES wskazały również na potrzebę włączenia do katalogu zagrożonych wykluczeniem społecznym: ubogich pracujących, osób, które nie potrafią odnaleźć się na rynku pracy, głównie kobiet i osób wychodzących ze środowisk wiejskich, osób zakwalifikowanych w II profilu w UP, imigrantów, w szczególności z Ukrainy, „młodych emerytów” – osób, które zakończyły pracę po zmianie wieku emerytalnego.

W jakich branżach najczęściej rozwijają się PES/PS wspierane przez OWES? Proszę wskazać przykłady dobrze funkcjonujących PS, które powstały/rozwijały się przy wsparciu OWES (jaka forma prawna, jaka branża, jakie osoby wykluczone, jaki model

działalności – rynek czy oparcie w jst). Czy OWES przeprowadza diagnozę/monitoruje rynek? w jakich branżach powinny rozwijać się wspierane PES/PS, a jakie nie są rekomendowane przez OWES – zgodnie ze specyfiką subregionu, lokalnym rynkiem itp. i z czego to wynika?

Wspierane przez OWES PES/PS rozwijają się najczęściej w branżach gastronomicznej i cateringowej oraz usługach porządkowych. Coraz częściej jednak pojawiają się inne ciekawe pomysły, co OWES przyjmują z dużym zadowoleniem. Powstałe PES/PS reprezentują również branże: budowlaną, konfekcyjną, usług opiekuńczych, rehabilitacyjną. Prowadzą przedszkola i żłobki, zajęcia dla dzieci, wioski tematyczne, pracownie sensoryczne, klub motocyklowy, zajmują się produkcją filmów, działają w sferze mediów. Zajmują się również turystyką. Wiele OWES jako branżę z przyszłością wskazuje na usługi opiekuńcze. W większości w OWES przeprowadzenie diagnozy i monitoring rynku opiera się wyłącznie na wiedzy i doświadczeniu doradców biznesowych.

Czy OWES ma pomysł na kontynuowanie wsparcia dla PES po zakończeniu aktualnego okresu programowania EFS?

W większości OWES nie widzą możliwości kontynuowania wsparcia dla PES bez finansowania swojej działalności.

Wśród odpowiedzi na to pytanie znalazły się również:

- ✓ stopniowe wprowadzenie usług odpłatnych;
- ✓ OWES wskazał na potrzebę współpracy z biznesem;
- ✓ OWES przyszłość widzi we współpracy PES/PS, ich sieciowaniu i rozwoju klastrów, rozwoju franczyzy społecznej;
- ✓ OWES świadomy jest potrzeby kontynuowania wsparcia dla PES. Stara się wzmocnić jak najbardziej swoich podopiecznych i zachęcić ich do rozwoju;
- ✓ rozszerzenie współpracy z PUP (dostęp do środków z Funduszu Pracy oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych); rozwinięcie współpracy i usług na rzecz CSR (działalność gospodarcza);
- ✓ OWES posiada plan i pomysły na działania po okresie programowania EFS. Przewiduje dalsze świadczenie usług na rzecz ekonomii społecznej oraz rozszerzenie oferty np. pośrednictwo w pozyskiwaniu zleceń, kontraktów dla PES od samorządów i na otwartym rynku.

2. Zalecenia po wizytach monitoringowych

W wyniku wizyt monitorujących, w niektórych przypadkach stwierdzono obszary w działalności OWES, które wymagają poprawy, w zakresie przestrzegania wysokiej jakości usług i standardów przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej.

W przypadku, kiedy w wyniku wizyty monitorującej stwierdzono obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu danego OWES, Departament w ciągu 30 dni od dnia wizyty przesłał OWES informację zwrotną z wizyty monitorującej, która zawierała rekomendacje do podjęcia działań mających na celu poprawę działalności OWES w wyznaczonym terminie.

Wśród rekomendacji, jakie zostały przekazane OWES znalazły się między innymi: zalecenia dotyczące usprawnienia kanałów komunikacji i wymiany informacji w ramach partnerstwa, rozszerzanie i doskonalenie usług, dostosowanie usług adekwatnie do etapu wsparcia, poprawa oznakowania siedziby OWES, uzupełnienie oferty np. o doradztwo w zakresie zamówień publicznych oraz wzmocnienie działań animacyjnych wobec jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie w obszarze zlecania usług społecznych użyteczności publicznej oraz wykorzystania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

Poniżej przedstawiamy przykłady rekomendacji, jakie zostały przekazane Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej w wyniku ustaleń z przeprowadzonej wizyty monitorującej. Stwierdzono, że OWES powinien w szczególności:

- ✓ rozszerzać i doskonalić usługi w zakresie doradztwa biznesowego oraz podejmować dalsze próby identyfikacji i docierania do istniejących podmiotów ekonomii społecznej w celu ich ekonomizacji i przekształcania w przedsiębiorstwa społeczne;
- ✓ podejmować dalsze działania na rzecz współpracy w pozyskiwaniu dotacji na tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych (spółdzielniach socjalnych) ze środków pozostających w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy;
- ✓ dołożyć wszelkich starań, aby nie doszło do wstrzymania lub opóźniania wypłacania wsparcia dotacyjnego oraz pomostowego;
- ✓ zadbać o odpowiedni sposób komunikacji ze swoimi klientami, w szczególności o przejrzystość i dostępność oferty dla osób wykluczonych, które chciałyby skorzystać ze wsparcia (zastosowanie prostego języka oraz nieskomplikowanych rozwiązań);
- ✓ przygotować i opublikować harmonogram naboru wniosków w procedurze przyznawania dotacji;
- ✓ zadbać o to, aby osoby biorące udział w ocenie wniosków o przyznanie wsparcia finansowego, zachowały bezstronność. Sam proces przyznawania dotacji powinien być transparentny i nie budzić żadnych wątpliwości. OWES powinien w sposób szczególny stosować się do Standardu B.1.1., w którym wskazuje się między innymi, aby w OWES przestrzegane były zasady etycznego działania. Nie powinny zachodzić więc żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności pracowników OWES wobec klientów ubiegających się o wsparcie;
- ✓ wzmocnić działania wobec podmiotów reintegracyjnych, zarówno w zakresie wdrażania ścieżki reintegracyjnej (przechodzenia osób z podmiotów reintegracyjnych do PS), jak i tworzenia nowych podmiotów;

- ✓ zintensyfikować działania informacyjne i promocyjne, jako element wymagający poprawy w zakresie przestrzegania wysokiej jakości usług i standardów przez OWES;
- ✓ dostosować swoją stronę internetową, aby spełniała kryteria dostępności określone w standardzie WCAG 2.0;
- ✓ poprawić dostępność do siedziby OWES dla osób z niepełnosprawnością;
- ✓ wzmocnić swoje działania zmierzające do utrzymania cech PES w wypadku tworzonych spółek non-profit. Ta forma prawna jest stosunkowo często wykorzystywana przez klientów OWES, należy więc zadbać, szczególnie w kontekście zapisów znowelizowanych Wytycznych dla CT9, o zapewnienie mechanizmów minimalizujących utratę cech PES przez te podmioty.

Obszary wymagające poprawy w zakresie przestrzegania wysokiej jakości usług i standardów przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz informacje OWES o realizacji rekomendacji są szczegółowo omawiane i analizowane przez pracowników Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej. Jeżeli w wyniku monitoringu zalecono wdrożenie działań naprawczych, Departament może przeprowadzić monitoring doraźny w danym OWES mający na celu weryfikację stopnia wdrożenia działań naprawczych.

W przypadku gdy w OWES nie zostaną stwierdzone obszary wymagające poprawy, zostaje przekazana informacja, że w zakresie objętym wizytą monitorującą nie sformułowano rekomendacji mających na celu poprawę działalności OWES.

3. Realizacja przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej rekomendacji po wizytach monitoringowych

W przypadku, kiedy w wyniku wizyty monitorującej stwierdzono obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu danego OWES, otrzymał on informację zwrotną z wizyty monitorującej, która zawierała rekomendacje do wdrożenia działań naprawczych ze strony OWES.

W odpowiedzi Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej otrzymał od OWES informacje o podjętych działaniach, zmierzających do poprawy jakości usług oraz realizacji standardów. W wyniku przekazanych rekomendacji wdrożono w OWES następujące działania naprawcze:

- ✓ wzmocniono doradztwo biznesowe poprzez rozszerzenie zakresu obowiązków doradcy kluczowego o doradztwo biznesowe (osoba posiada odpowiednie kwalifikacje w tym zakresie). Tym samym zapewniono ciągłość wsparcia dla podmiotów, które potrzebują długofalowej i intensywnej pomocy doradczej w wymiarze biznesowym. Zatrudniono również dodatkową osobę świadczącą usługi doradztwa biznesowego;

- ✓ w celu dotarcia do istniejących PES i podejmowania prób przekształcenia ich w PS zorganizowano dodatkowe spotkania PES w różnych gminach, konferencję społeczną oraz dodatkowe szkolenia, dotyczące działalności gospodarczej i statutowej dla NGO's;
- ✓ podpisano porozumienia z PUP i wzmocniono współpracę z doradcą zawodowym w PUP. Wsparcie PS w kontaktach z PUP, udzielanie pomocy przy pozyskiwaniu i przygotowywaniu dokumentów wymaganych w PUP;
- ✓ w celu poprawy komunikacji w ramach partnerstwa przyjęto zasadę stałego kontaktu mailowego i telefonicznego w zakresie aktualnych spraw oraz problemów w związku z prowadzeniem OWES;
- ✓ OWES wprowadzi działania w zakresie zamówień publicznych do swojej stałej oferty, gdy jeden z pracowników OWES zakończy szkolenie pn. „Konsultant regionalny ds. zamówień publicznych” i uzyska certyfikat, co nastąpi w czerwcu br.;
- ✓ została poprawiona widoczność siedziby poprzez zamieszczenie dodatkowego oznakowania na drzwiach wejściowych kamienicy;
- ✓ trwają prace nad dostosowaniem strony internetowej dla osób niewidomych i słabo widzących;
- ✓ wzmocniono działania animacyjne wobec jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie w obszarze zlecenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz wykorzystania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych;
- ✓ wzmocniono działania wobec podmiotów reintegracyjnych, zarówno w zakresie wdrażania ścieżki reintegracyjnej, jak i tworzenia nowych podmiotów. Powstały przedsiębiorstwa społeczne bezpośrednio czerpiące pracowników z podmiotów reintegracyjnych. Powstały również nowe podmioty, które starają się objąć reintegracją osoby, które wymagają wsparcia;
- ✓ podjęto działania mające charakter trwałe, by zapewnić mechanizmy minimalizujące utratę cech PES przez spółki non-profit, tj.: doradztwo prawne w zakresie realizacji działań mających na celu zachowanie cech przedsiębiorstwa społecznego, doradztwo biznesowe w zakresie nawiązywania współpracy z JST w celu sprzedaży produktów i usług. Wprowadzona została księga reintegracji mająca na celu monitorowanie zmian zachodzących w przedsiębiorstwie społecznym w kontekście zatrudnienia, zasad demokratycznego zarządzania, planowania rozwoju zawodowego i osobistego pracowników. Usługa doradztwa biznesowego zostanie poszerzona o szukanie źródeł finansowania przeznaczonych dla przedsiębiorstw społecznych, które pozwolą na rozwój i dalszą działalność. W okresie trzech miesięcy zostaną podjęte działania mające na celu uruchomienie nowych instrumentów wsparcia dla spółek non-profit w celu wydłużenia trwałości cech PES;
- ✓ przeprowadzono dodatkowe spotkanie z doradcami kluczowymi i animatorami lokalnymi, celem omówienia procesu wsparcia, zidentyfikowania trudności w pro-

cesie wsparcia i komunikowania o ofercie. Wypracowano propozycje zmian, które zostały wprowadzone m.in. w dokumentacji udzielanego wsparcia (ścieżka);

- ✓ w części dot. usług OWES oferowanych w ramach wsparcia wprowadzono m.in. podział dostępnych usług OWES wg obszaru wsparcia: zespół, organizacja (struktura), środowisko, rynek, co ma uprościć planowanie wg potrzeb i na danym etapie pracy z grupą/podmiotem. Uzupełniono opisy usług, tak aby precyzyjniej wskazywały zakres i efekt danej usługi;
- ✓ wprowadzono dodatkowo harmonogram działań do planowania w etapach poszczególnych form wsparcia oraz do monitorowania postępu w procesie wsparcia, identyfikowania trudności i wprowadzania zmian, interwencji. Nadal superwizja procesów doradztwa kluczowego i wsparcie specjalisty ds. doradztwa kluczowego umożliwia na bieżąco monitorowanie realizacji ścieżek pod kątem adekwatności wsparcia, efektów udzielonego wsparcia zgodnego z celami określonymi z podmiotem, grupą;
- ✓ w zespole przygotowywane są zmiany w modelu pracy z grupą/podmiotem na etapie diagnozowania potrzeb i przygotowania do udziału we wsparciu przy tworzeniu PS, PES i poprawy dostępności oferty dla osób wykluczonych. Planowane są zmiany dot. komunikacji o ofercie OWES poprzez udostępnienie oferty w przystępnej graficznie formie;
- ✓ uzgodnione zostaną dalsze działania dot. wdrożenia rekomendacji w zakresie możliwości opublikowania harmonogramu dotacji. OWES otrzymał zatwierdzenie zmian we wniosku o dofinansowanie z IZ, co umożliwia zaktualizowanie harmonogramu naborów w okresie do 2022 r. wg zaktualizowanego harmonogramu działań projektu i transz dofinansowania;
- ✓ w lipcu przeprowadzono spotkanie z podmiotami, które otrzymały dotację dla grup i podmiotów planujących powstanie PS, celem podzielenia się doświadczeniami z udziału we wsparciu, wskazaniu potrzebnych zmian oraz inspiracji i wymianie doświadczeń w przygotowaniu, prowadzeniu PS. Na podstawie zebranych informacji od podmiotów i specjalistów przygotowano zmiany do procedury i dokumentacji naborów, które zostaną przekazane do akceptacji IZ. Obecnie dokumenty dot. naboru przekazane zostały do ostatecznego zatwierdzenia w zespole OWES.

II. Audyty w OWES

Audyty w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej stanowią element procedury akredytacji oraz nadzoru nad akredytowanymi OWES. Zgodnie z procedurą, celem audytu OWES jest weryfikacja wysokiej jakości świadczonych przez OWES usług oraz przestrzegania Standardów.

Audyt przeprowadza zespół składający się z audytora oraz eksperta ds. ekonomii społecznej. Czynności audytowe w Ośrodku Wsparcia Ekonomii Społecznej trwają łącznie nie krócej niż 3 dni i nie dłużej niż 5 dni. Podjęcie czynności audytowych nastąpi w uzgodnionym z zespołem audytorskim terminie, nie później niż do 7 dni od daty zlecenia audytu w danym OWES. Audyt odbywa się na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, w tym wypełnionego przez podmiot uprawniony formularza samooceny, oraz informacji uzyskanych w siedzibie OWES od Wnioskodawcy. Zadaniem zespołu audytorskiego jest dokonanie oceny spełniania każdego standardu zgodnie z kryteriami określonymi w karcie audytu oraz metodologii pomiaru standardów efektywnościowych.

Audyt kończy się wynikiem pozytywnym, jeżeli OWES uzyska ocenę co najmniej:

- ✓ 90% możliwych punktów dla standardów A i B, o których mowa w karcie audytu;
- ✓ 75% możliwych punktów łącznie dla standardów C, D, E i F – przy czym w każdej z tych grup standardów spełnia nie mniej niż 65% możliwych punktów, o których mowa w ww. karcie.

Po zakończeniu czynności audytowych w OWES, zespół audytorski przeprowadza wywiady osobiste i telefoniczne (m.in. z klientami OWES, oraz podmiotami współpracującymi tj. przedstawicielami JST). Zespół audytorski przygotowuje raport z oceną spełnienia Standardów oraz wnioskami z audytu.

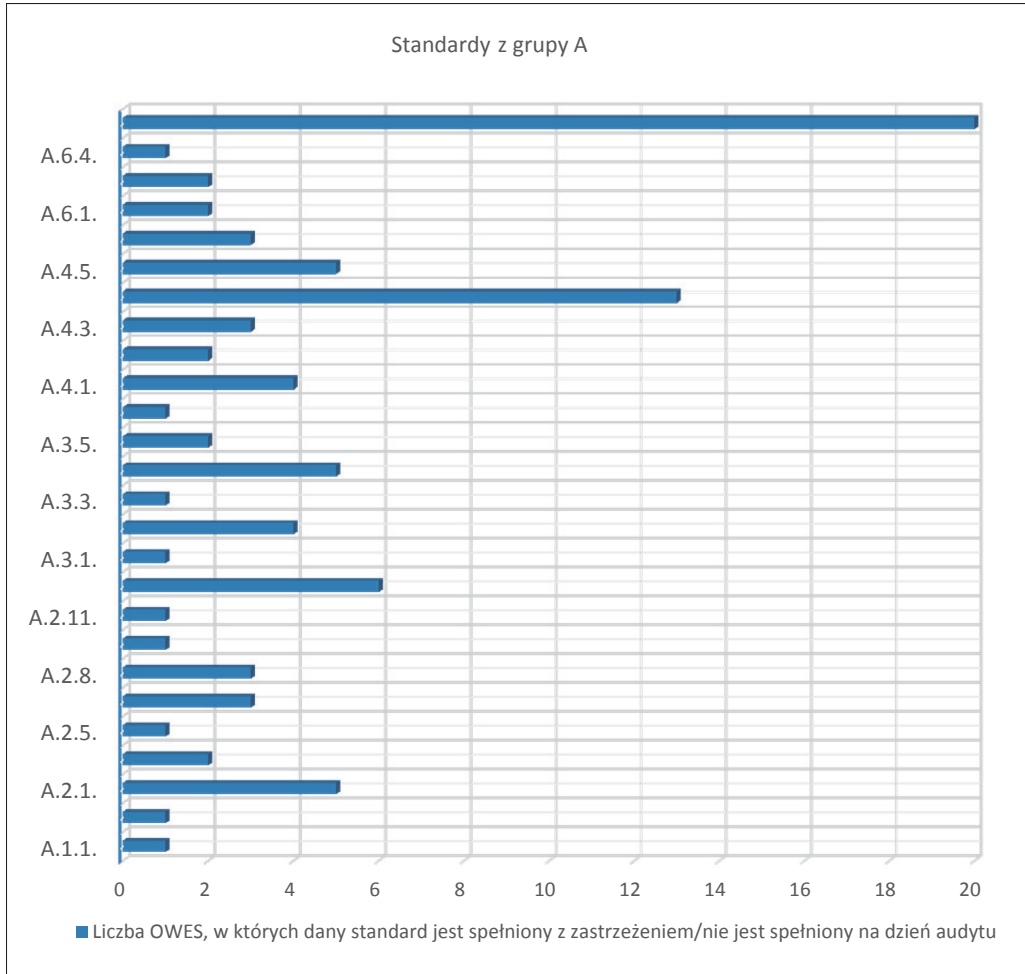
Na dzień sporządzania niniejszego raportu przeprowadzono 37 audytów w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej.

1. Spełnianie standardów OWES – najczęstsze uwagi

Poniższe opracowanie przedstawia przykładowe zastrzeżenia, które były zgłaszane przez zespoły audytowe w odniesieniu do stopnia spełniania poszczególnych standardów. Informacje przedstawione są wg grup standardów, z pominięciem tych standardów, do których nie zgłaszano uwag podczas realizacji audytów.

A. Standardy formalno-organizacyjne

A.1. Wymagania dotyczące podmiotu działającego jako OWES

Lp.	Standard
A.1.1	Podmiot (w zakresie pełnienia roli OWES) nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zysk na cele statutowe ² – jest to unormowane w statucie lub innym dokumencie wewnętrznym podmiotu, a w przypadku partnerstw, np. w umowie partnerskiej.

² Prowadzenie działalności w zakresie wsparcia ekonomii społecznej może być jednym (nie jedynym) z obszarów działania danego podmiotu, wówczas standardy odnoszą się tylko do zakresu związanego z pełnieniem roli OWES. W takim przypadku OWES powinien być wyodrębniony co najmniej funkcjonalnie i rachunkowo w strukturze danego podmiotu.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Niepełna dokumentacja. Jeden z podmiotów nie jest już Partnerem w Projekcie – należy zaktualizować dane w dokumentach.

Lp.	Standard
A.1.6	<p>Podmiot nie może funkcjonować jako OWES, jeśli zachodzi co najmniej jeden z poniższych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • którykolwiek z członków organu zarządzającego podmiotu został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu, karno-skarbowe albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych; • którykolwiek z członków organu zarządzającego tego podmiotu został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione w związku z próbą pozyskania środków publicznych lub w związku z gospodarowaniem takimi środkami – przez okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku; • podmiot posiada zaległości z tytułu należności publiczno-prawnych wyszczególnionych w ustawie o restrukturyzacji niektórych należności publiczno-prawnych od przedsiębiorców (np. PIT, CIT, VAT, podatek akcyzowy, należności celne, składki ZUS); • podmiot wykorzystał środki publiczne niezgodnie z przeznaczeniem, powodując niezrealizowanie pełnego zakresu rzeczowego projektu i został wykluczony z możliwości ubiegania się o środki publiczne przez okres 3 lat zgodnie z obowiązującymi zapisami ustawy o finansach publicznych³; • w przypadku partnerstwa – tworzone jest niezgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. 2017 poz. 1460 wraz z późniejszymi zmianami).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak oświadczeń jednego partnera ze względu na długą procedurę pozyskania zaświadczenia z KRK. Podjęto decyzję o zmianie Partnerów.

A.2. Standardy organizacji i zarządzania OWES

Lp.	Standard
A.2.1	OWES posiada trzyletni Plan działania skonsultowany z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej. Jest to plan w zakresie działania OWES, a nie całego podmiotu lub podmiotów, w ramach których OWES może funkcjonować.

³ Wydano w tym zakresie decyzję na podstawie ustawy o finansach publicznych.

Lp.	Standard
	<p>Plan obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cele stawiane na dany okres; • szczegółowe obszary działania; • koncepcję promowania rozwoju przedsiębiorstw w kluczowych sferach rozwojowych, zgodnie z KPRES; • koncepcję finansowania działalności w zakresie wkładu własnego, w tym ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz własnych usług na rzecz podmiotów, przedsiębiorstw; • rezultaty do osiągnięcia, zwłaszcza w zakresie standardów określonych w pkt. C, D i E.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Rekomendowana aktualizacja Planu działania w kontekście zmian na rynku pracy, w obszarze rozwoju gospodarczego, zmian prawa, dotychczasowej współpracy z JST, wyników współpracy z FP, kooperacji z PUP, współdziałania z PFRON, aktywności w obszarze CSR z biznesem, zmian w RPO.
- ✓ Na podstawie zbadanych dokumentów oraz wywiadów uznano, że założony wskaźnik zatrudnienia jest mało realny.
- ✓ W Planie Działania na lata 2018–2020 na rok 2018 zaplanowana kwota wydatków jest mniejsza niż 1 mln zł.

Lp.	Standard
A.2.4	Struktura jednoznacznie wskazuje, kto odpowiada za merytoryczną realizację poszczególnych działań.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Przy braku funkcji Koordynatora merytorycznego OWES jego rola i zadania dzielone są między różnymi stanowiskami w projekcie. Niedookreślona formalnie w tej mierze jest rola Grupy Zarządzającej, realizującej zadania ponad rolę wskazaną we wniosku o dofinansowanie, a nieujęta w Regulaminie kluczowych funkcji OWES.
- ✓ W strukturze organizacyjnej OWES nie wskazano jednoznacznie, kto (w organizacji Lidera i organizacjach Partnerów) odpowiada za merytoryczną realizację wspólnie wykonywanych zadań.

Lp.	Standard
A.2.5	Każdy z pracowników OWES posiada jasno określony zakres zadań i opis specyficzny dla właściwego stanowiska.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zespół audytowy nie zidentyfikował zmaterializowanych dowodów potwierdzających fakt, że pracownicy organizacji obydwu Partnerów posiadają jednoznacznie określony zakres zadań i opis specyficzny dla obowiązków wykonywanych w ramach partnerstwa współtworzącego OWES.

Lp.	Standard
A.2.7	Dane osobowe, zawierające informacje o klientach OWES oraz pracownikach OWES, są wykorzystywane i przechowywane z uwzględnieniem przepisów prawa w tym zakresie.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W odniesieniu do Lidera wskazano konieczność aktualizacji istniejących procedur w zakresie ochrony danych osobowych.
- ✓ Okazano politykę bezpieczeństwa informacji oraz IZSI lidera – w załączniku nr 2 „Wykaz zbiorów danych osobowych przetwarzanych w systemie informatycznym” brak informacji o przetwarzaniu danych nt. mniejszości narodowej lub etnicznej, obcego pochodzenia, bezdomności, bezrobocia domowników, dzieci na utrzymaniu. Okazano politykę bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych u partnera 1, gdzie znajduje się zapis, że w zakresie OWES przetwarzane są również dane w zakresie majątku posiadanego przez osoby fizyczne biorące udział w projekcie (podczas gdy intencją tego zapisu było gromadzenie takich informacji, ale nie w odniesieniu do osób biorących udział w projekcie tylko do poręczycieli takich osób). Z kolei brak informacji o przetwarzaniu danych nt. niepełnosprawności, mniejszości narodowej lub etnicznej, obcego pochodzenia, bezdomności, bezrobocia domowników, dzieci na utrzymaniu. Okazano politykę bezpieczeństwa partnera 2 – brak wskazania przetwarzanych zbiorów danych. Okazano politykę bezpieczeństwa partnera 3 – w wykazie przetwarzanych zbiorów danych nie wymieniono zbioru danych uczestników projektu. Nie okazano polityki bezpieczeństwa ani instrukcji zarządzania systemem informatycznym partnera 4, a także nie zapewniono wglądu w rejestry i upoważnienia (utrudniony dostęp do dokumentów wskazanych w planie audytów – zweryfikowano na podstawie wywiadu). Można stwierdzić, że partner 4 posiada wskazane dokumenty, które mogą zostać okazane w późniejszym terminie. Jest to spowodowane wewnętrzną procedurą.
- ✓ Archiwizacja danych elektronicznych i nadzór nad dokumentacją papierową – niejednoznacznie uregulowane zasady tworzenia i nadzorowania dokumentów o wydłużonym okresie archiwizacji.

Lp.	Standard
A.2.8	OWES zapewnia bezpieczeństwo informacji, zarówno w zakresie fizycznym (nadzór nad dokumentami), jak i informatycznym (bezpieczne systemy informatyczne) – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W odniesieniu do Lidera wskazano konieczność aktualizacji istniejących procedur w zakresie ochrony danych osobowych.
- ✓ Nie okazano polityki bezpieczeństwa ani instrukcji zarządzania systemem informatycznym dla partnerów OWES.
- ✓ Nadzór nad dokumentacją papierową i elektroniczną – niejednoznacznie uregulowane zasady tworzenia oraz nadzorowania dokumentów o wydłużonym okresie archiwizacji.

Lp.	Standard
A.2.10	W podmiotach realizujących zadania OWES prowadzone są księgi rachunkowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i realizowane są obowiązki sprawozdawcze, wynikające z ich formy prawnej: <ul style="list-style-type: none"> • polityka rachunkowości jest przyjęta przez zarząd, aktualna i przestrzegana; • prowadzona jest sprawozdawczość finansowa w formie odpowiedniej do formy prawnej podmiotu (bilans, rachunek zysków i strat lub rachunek wyników oraz informacja dodatkowa) oraz terminowo przekazywane są sprawozdania do instytucji kontrolnych; • prowadzona jest sprawozdawczość merytoryczna oraz terminowo wykonywane są obowiązki wynikające z przepisów prawa (np. sprawozdania z działalności pożytku publicznego itd.).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak części dokumentacji.

Lp.	Standard
A.2.11	OWES prowadzi rejestr świadczonych usług w taki sposób, aby możliwe było przesładowanie ścieżki wsparcia wybranego klienta.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

Utrudnione jest ustalenie całościowego wsparcia otrzymanego przez konkretnego klienta.

Lp.	Standard
A.2.12	Sprawozdania finansowe i merytoryczne podmiotów, przynajmniej w zakresie prowadzenia OWES, dostępne są na stronach internetowych OWES oraz podmiotów tworzących OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Nie umieszczono przedmiotowych informacji na stronie internetowej. Do zakończenia działań audytowych na miejscu, przedmiotowe informacje nie zostały umieszczone na stronie internetowej.
- ✓ Brak części sprawozdań które powinny być zamieszczone na stronach internetowych.
- ✓ Decyzją zarządu sprawozdania nie są publikowane na stronach internetowych.
- ✓ Sprawozdania finansowe i merytoryczne Lidera nie są publikowane na stronach internetowych. Partner publikuje sprawozdanie finansowe na stronie. Lider przesyła sprawozdania finansowe do KRS. Dostępne dla zainteresowanych stron.
- ✓ Brak sprawozdań finansowych na stronie internetowej, sprawozdania merytoryczne znajdują się na stronie ROPS.

A.3. Standardy dotyczące kadry OWES

Lp.	Standard
A.3.1	Wszyscy pracownicy znają i stosują Standardy działania OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Stosowania standardów działania OWES przez pracowników obydwu Partnerów na chwilę obecną nie można potwierdzić, ponieważ na razie nie przeprowadzono wspólnych działań. Wola stosowania standardów jest jednak deklarowana.

Lp.	Standard
A.3.2	<p>Kompetencje kadry kluczowej OWES są doskonalone w sposób systematyczny i celowy. Odbywa się to co najmniej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regularną, okresową ocenę kadry; • tworzenie na podstawie oceny kadry okresowych planów rozwoju zawodowego; • udział kadry w działaniach podnoszących kompetencje, w tym szkoleniach wewnętrznych, szkoleniach zewnętrznych, doradztwie, spotkaniach sieciujących, wymianie doświadczeń itd. <p>Działania podnoszące kompetencje są ewidencjonowane. Należy dążyć, aby każdy członek kadry podnosił swoje kompetencje przez szkolenia, warsztaty i doradztwo, w wymiarze co najmniej 30 godzin rocznie.</p> <p>Standard nie dotyczy osób wykonujących pojedyncze usługi na rzecz OWES lub PES (np. przeprowadzenie jednego szkolenia).</p>

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Ocena kadry prowadzona jest w sposób nieformalny (rozmowy kierownika z pracownikami), ale brak jest dokumentacji w tym zakresie.

- ✓ Dokonywanie oceny okresowej pracowników obecnie nie odbywa się wg założonych standardów, ale wydaje się możliwe do wdrożenia bez zbędnej zwłoki, brak aktualnej oceny okresowej.
- ✓ Rekomendowano ujednoczenie standardów pracowniczych ocen okresowych w całej strukturze OWES.
- ✓ Nie wszyscy pracownicy kadry OWES doskonaloną swoje umiejętności poprzez udział w kursach.

Lp.	Standard
A.3.3	Członkowie kluczowej kadry OWES, pełniący funkcje animatorów, doradców kluczowych, kluczowych doradców biznesowych, posiadają portfolio, w którym udokumentowane jest doświadczenie zawodowe, poświadczające posiadanie przez nich kompetencji opisanych w odpowiednich grupach standardów.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak dokumentów poświadczających posiadane kwalifikacje w aktach osobowych kluczowego doradcy biznesowego.

Lp.	Standard
A.3.4	Minimalny wymiar zaangażowania osób pełniących funkcje kadry kluczowej wynosi co najmniej 40 godzin w miesiącu (w przypadku koordynatora merytorycznego – 80 godzin w miesiącu). Aktualna informacja o dostępności poszczególnych pracowników OWES jest umieszczona na stronie internetowej oraz w siedzibie OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zastrzeżenie dotyczy wymiaru zaangażowania kluczowego doradcy biznesowego zatrudnionego na podstawie umowy zlecenia, którego zaangażowanie nie zawsze przekracza 40 godzin miesięcznie.
- ✓ W przypadku doradców biznesowych standard 40 h/m-c nie jest spełniony, ponieważ doradcy biznesowi są rozliczani wg stawek godzinowych adekwatnie do potrzeb w danym miesiącu. Należy wskazać, że standard w momencie składania wniosku o akredytację nie obowiązywał w tej postaci, a zgodnie z tym został zaprojektowany budżet oraz podpisane umowy m.in. z doradcami biznesowymi. Intencją OWES było utrzymanie wysokiego potencjału do świadczenia usług przez doradców biznesowych bez wpływu na koszty ogółem. Jednocześnie nie wystąpiła konieczność zakupu tych usług na wolnym rynku.
- ✓ Część kadry kluczowej zatrudniona w wymiarze mniejszym niż 40 h ze względu na niewystarczające środki z dotacji. Doradca biznesowy i kluczowy mają elastyczny wymiar czasu pracy w zależności od potrzeb od 10–40 h/w miesiącu.

- ✓ OWES nie posiada stanowiska koordynatora merytorycznego, ponieważ na etapie oceny i negocjacji projektu Instytucja Zarządzająca nie zgodziła się na finansowanie stanowiska koordynatora merytorycznego (usunięto z wniosku o dofinansowanie jako koszt niekwalifikowany). W związku z powyższym funkcja koordynatora merytorycznego jest dzielona pomiędzy: koordynatora projektu – funkcja administracyjna finansowana z kosztów pośrednich, dodatkiem do wynagrodzenia, Zarządy partnerów – wskaźniki poszczególnych partnerów oraz działania operacyjne, Grupę Zarządzającą OWES – decyzje strategiczne OWES oraz monitoring rezultatów, animatora OWES w zakresie współpracy lokalnej.
- ✓ Minimalny wymiar pracy kluczowej kadry wynosi co najmniej 40 godzin: kluczowy doradca 80 h/m-c; animator 1/2 etatu, 3/4 etatu, kluczowy doradca biznesowy 1 etat, 1/2 etatu, 80 h/m-c. Stanowisko koordynatora merytorycznego sprawowane jest przez Prezesa Lidera.

Lp.	Standard
A.3.5	Koordynator merytoryczny OWES ma jasno określony zakres zadań i odpowiedzialności, a struktura zarządzania i podział zadań w podmiotach pełniących funkcje OWES pozwala mu na faktyczne wykonywanie swoich zadań. Minimalny wymiar zaangażowania koordynatora merytorycznego OWES wynosi 80 godzin w miesiącu.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Miesięczny wymiar zaangażowania koordynatora merytorycznego OWES w niektórych miesiącach może być niższy niż 80 godzin w miesiącu.
- ✓ Brak dokumentacji potwierdzającej spełnienie wymogu minimalnego wymiaru zaangażowania koordynatora w działania OWES.

Lp.	Standard
A.3.6	Koordynator merytoryczny OWES realizuje co najmniej następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> • planuje działania OWES; • organizuje pracę OWES; • zapewnia merytoryczną spójność poszczególnych etapów ścieżki wsparcia; • kieruje kadrą OWES (m.in. odpowiada za rozwój kompetencji pracowników OWES oraz warunki ich pracy); • odpowiada za jakość usług świadczonych przez OWES na rzecz PES; • reprezentuje OWES w kontaktach na zewnątrz; • nadzoruje wykonywanie działań merytorycznych przez OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Koordynator merytoryczny OWES (w dotychczasowej praktyce zawodowej) realizował wszystkie zadania wyszczególnione w opisie standardu i deklaruje wolę

realizowania tych zadań w nowym partnerstwie, od momentu rozpoczęcia jego działalności.

A.4. Standardy oceny i doskonalenia jakości pracy OWES

Lp.	Standard
A.4.1	OWES w Planie działania, o którym mowa w A.2.1, ma wyznaczone mierzalne cele, dostosowane do specyfiki poszczególnych usług, zgodne ze standardami efektywności dla każdej z grup standardów (C, D, E). W OWES istnieje system monitorowania i oceny, pozwalający na ocenę efektów działania OWES pod kątem osiągnięcia wyznaczonych celów.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Plan działania nie ma określonych szczegółowo rezultatów; niemniej, kluczowe rezultaty zostały opisane we wniosku o dofinansowanie projektu. Należy rozważyć wprowadzenie ww. danych bezpośrednio do Planu działania.
- ✓ Nie wszystkie wskaźniki były monitorowane np. wzrost przychodów PS.
- ✓ Z uwagi na wczesny etap realizacji projektu system monitorowania jest w trakcie przygotowania, obecnie po szkoleniach prowadzone są testy kompetencji oraz ankiety.
- ✓ W Planie OWES na lata 2017–2020 (obowiązującym od 02.01.2017 r.) zapisano 9 celów, w tym co najmniej 2 trudnomierzalne dotyczące zwiększenia wiedzy i umiejętności wśród 136 przedstawicieli PES z zakresu ich funkcjonowania (cel 5). Metoda pomiaru z zastosowaniem PRE i POST testów. Pytania dotyczące modułu Aspekty formalnoprawne prowadzenia działalności ekonomicznej w PS (8 jednokowych pytań w obydwu testach). Uwagi: brak daty, brak obróbki wyników i nie wiadomo jaki jest przyrost wiedzy, a zatem: jaki jest stopień realizacji celu. Słaba strona badania z zastosowaniem PRE i POST testów: brak standaryzacji narzędzi pomiarowych, niska rzetelność, niewielka moc różnicująca.

Lp.	Standard
A.4.2	Zakres monitoringu prowadzonego przez OWES jest zgodny z systemem monitorowania Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) oraz regionalnymi systemami monitorowania sektora ekonomii społecznej.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Nie wszystkie wskaźniki były monitorowane np. wzrost przychodów PS.
- ✓ Z uwagi na wczesny etap realizacji projektu system monitorowania jest w trakcie przygotowania, obecnie po szkoleniach prowadzone są testy kompetencji oraz ankiety.

Lp.	Standard
A.4.3	<p>Regularnie, nie rzadziej niż raz do roku, prowadzony jest monitoring usług świadczonych przez OWES. Monitoring ten obejmuje co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badania satysfakcji klientów OWES; • monitorowanie jakości i trwałości miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu OWES; • trwałość PES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Z uwagi na wczesny etap realizacji projektu system monitorowania jest w trakcie przygotowania, obecnie po szkoleniach prowadzone są testy kompetencji oraz ankiety.
- ✓ Brak zamknięcia okresu 18 miesięcy czy nawet 12 miesięcy od utworzenia PES/PS uniemożliwia przeprowadzenie pełnej ewaluacji procesu wsparcia ze strony OWES.
- ✓ Istnieją możliwości doskonalenia w zakresie monitoringu jakości miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu OWES.

Lp.	Standard
A.4.4	<p>OWES poddaje się ewaluacji swojej działalności. Ewaluacja ma charakter zewnętrzny (np. jest prowadzona przez ROPS). OWES zobowiązany jest wykazać wprowadzanie rekomendacji wynikających z raportu ewaluacyjnego do swojej działalności.</p>

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Niezrealizowanie wymagania dotyczącego ewaluacji z uwagi na brak środków.
- ✓ OWES poddaje się ewaluacji swojej działalności. Ewaluacja ma charakter zewnętrzny i jest prowadzona przez ROPS. Dotychczas nie była przeprowadzona.
- ✓ Niezrealizowanie wymagania dotyczącego ewaluacji z uwagi na unieważnione postępowanie przetargowe w ROPS.
- ✓ Brak raportu ewaluacji spowodowany trwaniem projektu, natomiast będzie realizowany pod koniec 2018 – tak ustalono termin przeprowadzenia procesu ewaluacji z ROPS, przygotowano koncepcję ewaluacji.
- ✓ Nie uwzględniano ewaluacji zewnętrznej w budżecie projektu. Dotychczas nie była prowadzona.
- ✓ Nie przeprowadzono ewaluacji zewnętrznej z przyczyn niezależnych od OWES. Środki na ewaluację są zabezpieczone, ale w ROPS dopiero trwają prace nad koncepcją ewaluacji.
- ✓ Działalność OWES będzie poddana ewaluacji zewnętrznie przez ROPS, który pełni funkcję koordynacyjną. Według informacji telefonicznej pracownika ROPS, ewaluacja zostanie zlecona przez ROPS w 2019 r. (zgodnie z realizowanym projektem w tym zakresie). Bieżące działania wewnętrzne monitoringowe i ewaluacyjne prowadzi Grupa Zarządzająca OWES.

- ✓ Tworzące się dopiero procedury zewnętrznej ewaluacji OWES w województwie nie pozwoliły na dokonanie takiego procesu dla OWES.
- ✓ Wersja wstępna raportu ewaluacyjnego nie zawiera jednoznacznie zapisanych rekomendacji ewaluatorów, które miałyby na celu doskonalenie podstawowych obszarów działalności OWES.

Lp.	Standard
A.4.5	OWES informuje w widoczny sposób (na stronie internetowej oraz w siedzibie OWES) o sposobie zgłaszania uwag do pracy OWES oraz jakości świadczonych usług wsparcia ekonomii społecznej do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Funkcjonowanie strony internetowej – w trakcie audytów stwierdzono, że strona nie funkcjonuje (wyjaśnienie OWES: Strona jak najbardziej funkcjonuje, problem jest w tym, że uległa awarii już częściowo usuniętej i nie można było w trakcie audytów na niej zamieszczać komunikatów).
- ✓ Z uwagi na rozległą strukturę sieci oraz biur podczas audytów nie udało się sprawdzić wszystkich miejsc prowadzenia działalności sieci OWES. W Internecie jest wiele podstron należących do Partnerów tworzących OWES, których treść odnosi się do realizacji działań w ramach OWES. Nie wszystkie informacje tam publikowane są aktualne. Rekomendowano przeprowadzenie wewnętrznego przeglądu ich treści i formy oraz niezbędnej aktualizacji. Dotyczy to również informowania o sposobie zgłaszania uwag do pracy OWES oraz jakości świadczonych usług nie tylko do struktur wewnętrznych, ale również bezpośrednio do MRPiPS.
- ✓ Brak informacji na stronie internetowej OWES o możliwości zgłaszania uwag do MRPiPS.
- ✓ Na stronie internetowej nie widnieje informacja, iż wszelkie skargi, wnioski, pochwały należy kierować na adres na skrzynkę emailową Lidera.
- ✓ Strona internetowa wymaga uzupełnienia – występują puste zakładki.

A.5. Standardy dotyczące miejsca świadczenia usług przez OWES

Lp.	Standard
A.5.1	Miejsce świadczenia usług przez OWES znajduje się w dogodnej lokalizacji (posiadającej dostęp do komunikacji publicznej), zlokalizowanej na obszarze, w którym OWES prowadzi swoją działalność, właściwie oraz czytelnie oznakowane.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Miejsce świadczenia usług przez OWES nie jest jednoznacznie oznakowane przy wejściu do budynku, gdzie znajduje się tylko informacja o siedzibie partnera.

- ✓ Siedziba OWES jak i miejsca świadczenia usług przez terenowe biura OWES (na obszarze działalności w subregionie) znajdują się w dogodnych lokalizacjach. Na elewacji ani w otoczeniu siedziby nie ma żadnej informacji, że wewnątrz znajduje się siedziba OWES.
- ✓ Dojście do siedziby OWES jest możliwe jedynie od ulicy z zakazem ruchu wszelkich pojazdów, przez bramę wejściową/wjazdową (nieposiadającą jakiegokolwiek informacji kierującej interesantów przez podwórze wewnętrzne, wspólne dla kilku budynków). Do pomieszczeń zajmowanych przez OWES można się dostać po pokonaniu 52 drewnianych stopni (których stan techniczny nie jest najlepszy). Kręta architektura korytarza łączącego piętra i brak windy w praktyce uniemożliwia dostęp do pomieszczeń OWES osobom z niepełnosprawnościami kończyn dolnych. Możliwości dowiezienia osób niepełnosprawnych też są ograniczone (brak miejsca parkingowego wydzielonego dla klientów OWES, zakaz parkowania i bardzo ograniczone możliwości parkowania pojazdów ze specjalnymi zezwoleniami dla osób niepełnosprawnych). Siedziba partnera funkcjonującego w ramach OWES spełnia wymagania standardu.

A.6. Standardy informacji i promocji

Lp.	Standard
A.6.1	<p>W ramach działań informacyjnych stosowane są następujące działania informacyjno-promocyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja produktów i usług PES np. w formie organizacji targów, przygotowania narzędzi promujących te produkty i usługi; • strona internetowa.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Strona internetowa w budowie.

Lp.	Standard
A.6.3	<p>OWES jest zobowiązany ściśle współpracować w zakresie wymiany informacji z instytucjami regionalnymi i lokalnymi (takimi jak np. Urząd Marszałkowski, Wojewódzki Urząd Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Lokalna Grupa Działania, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, PUP, PCPR, MOPS) oraz z innymi OWES z województwa.</p>

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Rekomendowano analizę planu współdziałania z UM, WUP, ROPS, LGD-ami, ODR, PUP-ami, PCPR-ami, MOPS-ami oraz innymi OWES-ami. Obecny stan współpracy wykorzystuje tylko w niewielkiej części zasoby w kierunku synergii działań.

Lp.	Standard
A.6.4	<p>Działania informacyjne dotyczą m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oferty OWES; • zasad prowadzenia działalności gospodarczej; • zasad uruchamiania PS; • promowania przykładów dobrze prosperujących PES, partnerstw działających z udziałem PES i partnerów gospodarczych lub społecznych; • możliwych do pozyskania środków na rozwój PS (także wykraczających poza projekty realizowane przez OWES); • zawiązywania i rozwoju partnerstw, sieci współpracy lokalnych podmiotów; • zmieniających się przepisów prawa dotyczących PES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Rekomendowano przeprowadzenie szkoleń osób odpowiedzialnych za zamieszczanie informacji w Internecie w obszarze standardów WCAG 2.0. Należy dążyć do poprawy poziomu dostępności wszystkich zamieszczanych treści, szczególnie aktualności.

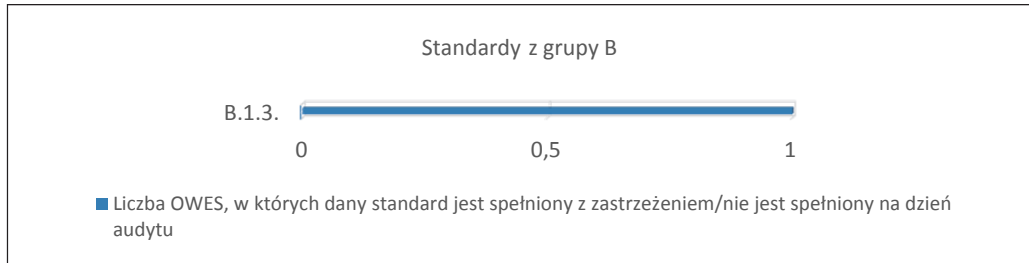
Lp.	Standard
A.6.5	<p>Strona internetowa oraz treści zamieszczane w innych mediach elektronicznych (np. w portalach społecznościowych, branżowych) zawierają aktualne informacje. Strona internetowa spełnia kryteria dostępności dla osób z niepełnosprawnościami określone w standardzie WCAG 2.0.</p>

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Strona internetowa w budowie.
- ✓ Strona internetowa nie spełnia kryteriów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (standard WCAG 2.0).
- ✓ Strona internetowa nie spełnia jeszcze wymagań kryteriów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami określonych w standardzie WCAG 2.0., co jest utrudnione z uwagi na ograniczony budżet projektu. OWES planuje utworzenie nowej strony internetowej spełniającej również standard WCAG 2.0. do końca 2018 r.
- ✓ Informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych są aktualne; poddano ocenie spełnienie przez stronę internetową kryteriów dostępności określonych w standardzie WCAG 2.0 – Analiza 25 zaleceń dla dostępności serwisów internetowych – zidentyfikowano 3 zalecenia ze statusem „w fazie dostosowania” – zakończenie prac z dostosowaniem ustalono do końca sierpnia 2018 r. i kolejne publikacje będą już wg wymagań tego standardu.
- ✓ Strona www Lidera i Partnera – jest spełniony standard WCAG 2.0. Strona internetowa Partnera nie jest dostosowana do kryteriów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, określonych standardem WCAG 2.0.

B. Standardy etyczne

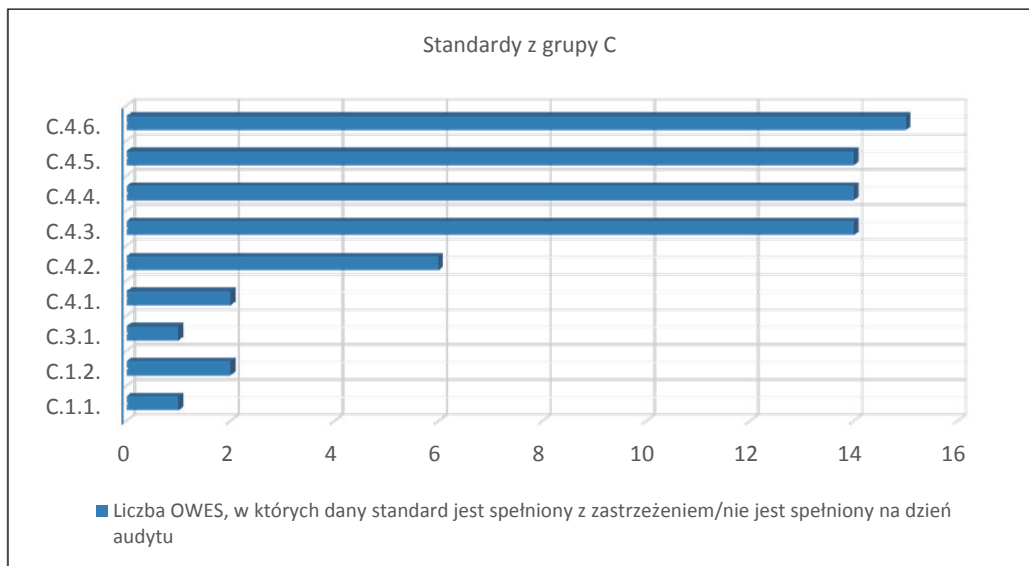

Lp.	Standard
B.1.3	OWES, realizując swoje zadania, podejmuje konkretne działania na rzecz ograniczenia swojego negatywnego wpływu na środowisko.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Ogranicza się zużycie papieru, nie segreguje się natomiast śmieci.

C. Standardy usług animacji lokalnej

C.1. Narzędzia animacji lokalnej

Lp.	Standard
C.1.1	<p>Usługi animacji lokalnej świadczone przez OWES służyć powinny przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzeniu środowiska przyjaznego rozwojowi ekonomii społecznej, w tym poprzez działania o charakterze edukacyjnym; • zachęcaniu nowych podmiotów, osób i instytucji do angażowania się w różne formy działalności PES; • zachęcaniu różnych podmiotów, instytucji (w tym JST) i osób do wspierania PES, w tym przede wszystkim zamawiania ich towarów i usług, przy wsparciu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak innych dokumentów potwierdzających realizację usługi, np. sprawozdań ze spotkań, protokołów, list klientów, sprawozdań.

Lp.	Standard
C.1.2	<p>Usługi animacji lokalnej w zakresie rozwoju ekonomii społecznej realizowane są m.in. w następujących formach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkań animacyjnych – spotkania z przedstawicielami różnych grup społecznych, sektorów lub regionów; • diagnozy środowiska lokalnego – wspólne ustalenie celu diagnozy, wsparcie przy tworzeniu narzędzi badawczych, pozyskiwaniu danych i ich opracowaniu; • budowania partnerstw rozwojowych – formalne ustalenie zasad i celów współpracy różnych stron, kierunków działań, analiza zasobów i możliwości partnerstwa w celu rozwoju PES i PS; • dialogu obywatelskiego – w tym konsultacje społeczne, które dziś stają się niezbędnym elementem współpracy samorządu i mieszkańców, a często też biznesu i społeczności lokalnej; • planowania strategicznego na terenie działalności OWES, w zakresie mającym na celu uwzględnianie ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak dokumentów potwierdzających prowadzenie działań animacyjnych m.in. w formie diagnozy środowiska lokalnego, konsultacji społecznych.
- ✓ Projekt w przedmiotowym zakresie jest na wczesnym etapie wdrażania (od kwietnia 2018 r.), odbyły się spotkania nieformalne. Miarodajne efekty będą możliwe do oceny w 2019 r.

C.3. Kompetencje animatora OWES

Lp.	Standard
C.3.1	Animator w OWES musi posiadać minimum 3-letnie doświadczenie w świadczeniu usług animacyjnych odnośnie rozwoju lokalnego, tworzenia partnerstw lokalnych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak okresu trzyletniego posiadanego przez animatora doświadczenia w świadczeniu usług animacyjnych odnośnie rozwoju lokalnego, tworzenia partnerstw lokalnych.

C.4. Standardy efektywności

Lp.	Standard
C.4.1	W wyniku działalności OWES powstały grupy inicjatywne które w toku wsparcia wypracowały założenia co do utworzenia PES, które mogą mieć formę: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanego lub złożonego wniosku rejestracyjnego PES; • utworzonego (zarejestrowanego) PES; • przygotowanego lub złożonego biznesplanu dotyczącego utworzenia PES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Brak dokumentów potwierdzających m.in. karty usług, listy klientów, sprawozdań, kart monitoringu.
- ✓ Projekt w przedmiotowym zakresie jest na wczesnym etapie wdrażania (od kwietnia 2018 r.), odbyły się spotkania nieformalne. Miarodajne efekty będą możliwe do oceny w 2019 r.

Lp.	Standard
C.4.2	W wyniku działalności OWES, środowiska (sformalizowane lub niesformalizowane grupy osób lub podmiotów pochodzących ze społeczności lokalnej) objęte animacją przystąpiły do wspólnej realizacji przedsięwzięcia mającego na celu rozwój ekonomii społecznej.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Wynik ogółem 24,2% (ze względu na etap wdrażania w subregionie).
- ✓ Animacja działa skutecznie, ale brak danych do określenia, czy co najmniej 30% środowisk przystąpiło do wspólnej realizacji projektu, jest to jednak bardzo prawdopodobne.
- ✓ Standard ma szansę realizacji (zaplanowano liczbę 15 środowisk, które przystąpią do realizacji przedsięwzięcia mającego na celu rozwój ES). Na dzień prowadzenia czynności audytowych były 2 wnioski grup sformalizowanych i 5 niesformalizowanych grup.

- ✓ Wg oświadczenia Animatora, grupy zawiązały się przy MOPR i GOPS, brak dokumentów potwierdzających.
- ✓ Projekt w przedmiotowym zakresie jest na wczesnym etapie wdrażania (od kwietnia 2018 r.), odbyły się spotkania nieformalne. Miarodajne efekty będą możliwe do oceny w 2019 r.

Lp.	Standard
C.4.3	<p>W wyniku wsparcia OWES wzrosła liczba JST wprowadzających w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zapisy odnoszące się do wsparcia PES w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenia formy powierzania zadań publicznych; • partnerstwa w realizacji zadań publicznych instytucji publicznych i PES; • ułatwień dla PES w zakresie dostępu do lokali; • społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych dla PES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES deklaruje zaangażowanie specjalisty ds. PZP. Na podstawie wywiadów z kadrą OWES można wywnioskować, że zaangażowanie JST w zakresie współpracy z PES w formie zlecenia zadań w trybie pożytku publicznego oraz stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych stanowi problem, z przyczyn leżących po stronie samorządów.
- ✓ Dane z systemu monitorowania OWES nie pozwalają stwierdzić, na ile zwiększa się zakres powierzania zadań publicznych przez JST, ilość partnerstw, stosowanie klauzul społecznych i zamówień społecznie odpowiedzialnych. Te dane monitoruje ROPS.
- ✓ Mimo cyklicznego podejmowania działań animacyjnych nie osiągnięto zakładanych efektów w dziedzinie zamówień publicznych – osiągnięto w pozostałych obszarach.
- ✓ Lista instytucji współpracujących z OWES – 103 instytucje, w tym OPS, JST, PUP – jednak OWES nie ma aktualnego pełnego rozeznania o liczbie JST, które wprowadziły do programów współpracę z organizacjami pozarządowymi. OWES planuje podjęcie działań w celu uzyskania takiej wiedzy i monitorowania sytuacji.
- ✓ Należy zintensyfikować i monitorować współpracę z JST w zakresie: zwiększenia formy powierzania zadań publicznych, partnerstwa w realizacji zadań publicznych instytucji publicznych i PES, ułatwień dla PES w zakresie dostępu do lokali, społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych dla PES.
- ✓ Spełnienie standardu na podstawie pomiaru danych liczbowych w kwietniu 2018 r. nie było możliwe na obecnym etapie realizacji projektu. Planowane jest spełnienie standardu do 2020 r.

- ✓ Według stanu na 31.12.2017 r. brak wzrostu JST modyfikujących zapisy współpracy z NGO odnośnie wsparcia PES – brak dokumentów potwierdzających osiągnięcie pożądaných efektów działań. Standard ma szansę realizacji, gdyż animatorzy prowadzą działania w tym zakresie.
- ✓ MOPS, GOPS, gminy, ale brak dokumentów potwierdzających. Zmiana jest realna do osiągnięcia ze względu na deklarowaną gotowość poszczególnych samorządów. Zagrożeniem jest sposób przyjęcia wskazanych zmian – wymagana jest zmiana lub podjęcie nowych uchwał przez organy stanowiące w samorządach.
- ✓ Brak dokumentów potwierdzających osiągnięcie pożądaných efektów działań. Standard ma szansę realizacji gdyż animatorzy prowadzą szerokie działania w tym zakresie. Miasto wprowadziło klauzule społeczne przy stosowaniu zamówień publicznych.
- ✓ Na terenie działania OWES wciąż są obszary wymagające wzmożonych działań animacyjnych oraz informacyjnych zmierzających do upowszechnienia wiedzy o ekonomii społecznej oraz zachęcenia do podejmowania inicjatyw w tym zakresie, szczególnie w odniesieniu do JST oraz Ośrodka Doradztwa Rolniczego i Lokalnej Grupy Działania.

Lp.	Standard
C.4.4	W wyniku działalności OWES objętych animacją lokalną wzrosła liczba JST i ich jednostek organizacyjnych kupujących produkty i usługi od PES i PS przy wykorzystaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, niezależnie od zastosowanego trybu zamówienia publicznego.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ JST nie chcą kupować usług. OWES pracuje z JST nad 2 spółdzielniami socjalnymi, OWES stymuluje działania. Istnieje szansa na kupowanie. Standard będzie zatem spełniony, a sposób jego osiągnięcia jest realny.
- ✓ OWES deklaruje zaangażowanie specjalisty ds. PZP. Na podstawie wywiadów z kadrą OWES można wywnioskować, że zaangażowanie JST w zakresie współpracy z PES w formie zlecania zadań w trybie pożytku publicznego oraz stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych stanowi problem, z przyczyn leżących po stronie samorządów.
- ✓ JST w umiarkowanym stopniu stosują klauzule społeczne w zamówieniach publicznych. Zamierzenia w tym zakresie nie są w pełni realizowane (na dzień przeprowadzania badania). W ocenie animatora jest to także wynikiem braku adekwatnej oferty PS i PES.
- ✓ Brak wiary Zespołu Animacyjnego w rozwój zamówień i zakupów społecznie odpowiedzialnych powoduje brak działań w tym obszarze. Zespół Audytorski rekomendował przeprowadzenie szkoleń i wizyt studyjnych dla osób odpowiedzialnych za kierowanie i realizację tego zadania w OWES.

- ✓ Jest to jeden z obszarów animacji, realizowanych w OWES. Trudno jednak rzetelnie sprawdzić, na ile właśnie te działania przyczyniają się do oczekiwanych zmian. Zdaniem audytorów tego typu rezultaty są poza zasięgiem animacji OWES.
- ✓ Cały zakres nie jest monitorowany przez OWES – jest to monitorowane przez ROPS.
- ✓ Należy zintensyfikować i monitorować współpracę z JST w zakresie dokonywania zakupów od PES i PS przy wykorzystaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, niezależnie od zastosowanego trybu zamówienia publicznego.
- ✓ Ze względu na brak sprawnie funkcjonujących PS i PES mogących zaoferować usługi i produkty JST standard jest trudny do spełnienia. Zaangażowanie OWES w pozyskanie JST jako klientów zaowocowało podpisaniem wstępnych porozumień przez nowozakładane podmioty, które aktualnie czekają na rejestrację w KRS.
- ✓ Brak dokumentów potwierdzających osiągnięcie pożądaných efektów działań. Standard ma szansę realizacji gdyż animatorzy prowadzą szerokie działania w tym zakresie.
- ✓ Słabe rezultaty w zakupach w PES/PS realizowane przez JST.
- ✓ Pomimo prowadzonych przez OWES działań w obszarze animacji lokalnej, wzrost liczby JST i ich jednostek organizacyjnych kupujących produkty i usługi od PES i PS przy wykorzystaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, niezależnie od zastosowanego trybu zamówienia publicznego nie jest zadowalający; główną przyczyną takiej sytuacji jest jeszcze obawa i nadmierna ostrożność JST przed zastosowaniem tego trybu udzielania zamówień w obawie przed zarzutem naruszenia wymagań uzp lub dyscypliny finansów publicznych.

Lp.	Standard
C.4.5	W wyniku działalności OWES wzrosła liczba przedsiębiorców współpracujących z PES (np. w zakresie zakupu dóbr lub usług).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES nie prowadzą ujednocionej statystyki w tym zakresie, więc nie ma danych bieżących, ani danych dotyczących okresu porównawczego.
- ✓ Potencjał rynku jest wykorzystywany tylko w części – zarekomendowano większą aktywność w tym obszarze szczególnie ze strony Zespołu Animacyjnego, który wydaje się nie w pełni wykorzystany.
- ✓ Brak danych liczbowych, ale udało się w kilku wypadkach doprowadzić do nawiązania współpracy.
- ✓ Cały zakres nie jest monitorowany przez OWES – jest to monitorowane przez ROPS.

- ✓ Brak dowodów, że w wyniku działalności OWES wzrosła liczba przedsiębiorców współpracujących z PES.
- ✓ Pomiar wartości docelowej nastąpi do 2020 r.
- ✓ Osiągnięto 50% wartości wskaźnika liczby przedsiębiorstw współpracujących z PES. Są to usługi cateringowe, promocyjne oraz informatyczne (brak dokumentów potwierdzających).
- ✓ Projekt w przedmiotowym zakresie jest na wczesnym etapie wdrażania (od kwietnia 2018 r.). Odbyły się spotkania nieformalne, zaś miarodajne efekty będą możliwe do oceny w 2019 r.
- ✓ Dane z systemu monitorowania OWES i dokumentacja z realizacji działań OWES nie zawierają jednoznacznego potwierdzenia wzrostu liczby przedsiębiorców współpracujących z PES. Wg informacji przekazanej przez koordynatora – przedmiotowa liczba wzrosła.

Lp.	Standard
C.4.6	W wyniku działalności OWES na terenie ich funkcjonowania, 100% Powiatowych Urzędów Pracy odbyło w ostatnim półroczu co najmniej jedno spotkanie z OWES i zna jego ofertę.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Powiatowy Urząd Pracy nie jest zainteresowany bezpośrednią współpracą z OWES.
- ✓ Parametr nie jest spełniony w 100% w zakresie spotkań, PUP nie mają obowiązku spotkań z OWES.
- ✓ W Bazie podmiotów, z którymi OWES współpracuje, brak niektórych PUP, w przeprowadzonym wywiadzie Animatorka OWES utrzymywała że strategią działania OWES nie jest ilość, a jakość, i stąd brak działań do wszystkich PUP. W wywiadzie z pracownikiem PUP koordynującym kooperację z OWES, z którym OWES współpracuje, okazało się że rozmówczyni sama słabo zna działalność OWES. Zarekomendowano zapoznanie Zespołu Animacyjnego ze standardami C 4.6.
- ✓ Spotkania są przeprowadzane zgodnie z wymaganiami, ale nie ma dowodów potwierdzających, że 100% Powiatowych Urzędów Pracy odbyło w ostatnim półroczu co najmniej jedno spotkanie z OWES i zna jego ofertę.
- ✓ Brak dowodów na spotkania z dwoma PUP na 4 w ostatnich 6 miesiącach.
- ✓ Projekt w przedmiotowym zakresie jest na wczesnym etapie wdrażania (od kwietnia 2018 r.). Odbyły się spotkania nieformalne, zaś miarodajne efekty będą możliwe do oceny w 2019 r.
- ✓ OWES pozostaje w kontakcie ze wszystkimi urzędami pracy z terenu swojego działania. W razie potrzeby organizowane są spotkania np. rekrutacyjne, jednak nie zawsze potrzebne jest organizowanie takich spotkań we wszystkich urzędach pracy.
- ✓ Brak potwierdzenia spotkań w ostatnim półroczu z PUP w związku z niechęcią ze strony PUP – OWES instruuje klientów swoich jak mogą pozyskać dodatkowe

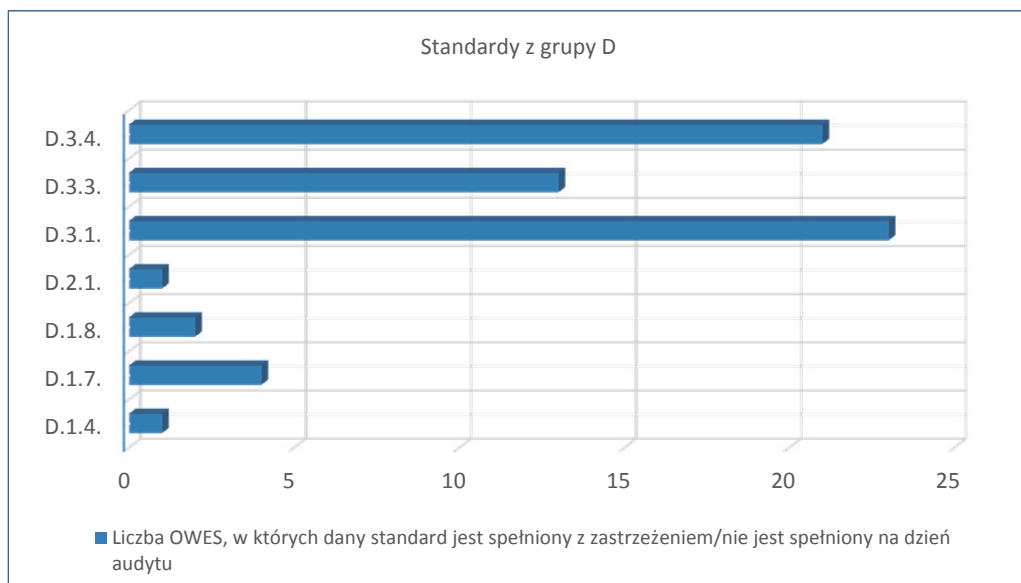

źródło finansowania na drodze indywidualnej współpracy. Współpraca będzie miała miejsce w ramach nowego planu działania.

- ✓ Kierownik OWES deklaruje, że 100% PUP (zlokalizowanych na terenie działania OWES) będzie odbywało spotkania z OWES (z wymaganą częstotliwością) i będzie znało ofertę OWES.
- ✓ W jednym subregionie jest 6 PUP i wszystkie odbyły spotkania w OWES z wymaganą częstotliwością, w innym należy popracować nad częstotliwością.
- ✓ Wymagania standardu nie są spełnione w odniesieniu do wszystkich PUP na terenie funkcjonowania OWES. Wymagania standardu będą spełnione po rozpoczęciu działalności przez partnerstwo tworzące OWES.

D. Standardy realizacji usług rozwoju ekonomii społecznej

D.1. Standard zindywidualizowanego wsparcia

Lp.	Standard
D.1.4	Zapewniony jest wewnętrzny nadzór nad realizacją indywidualnej ścieżki wsparcia oraz wewnętrzne mechanizmy zapewniania jakości pracy kluczowych doradców.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W OWES jest realizowany wewnętrzny nadzór nad indywidualnymi ścieżkami wsparcia i są stosowane wewnętrzne mechanizmy zapewniania jakości pracy kluczowych doradców, ale dokumentacja opisująca sposób zapewnienia jakości pracy kluczowych doradców i osiągnięte wyniki jest niekompletna.

Lp.	Standard
D.1.7	<p>W ramach OWES funkcjonują schematy indywidualnego prowadzenia klienta, dostosowane co najmniej do następujących sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie PS przez osoby fizyczne; • stworzenie PS przez osoby prawne (organizacje lub jednostki samorządu terytorialnego); • przekształcenie przedsiębiorstwa (spółdzielni pracy, spółdzielni inwalidów, spółki) w PS; • ekonomizacja organizacji (podjęcie działalności odpłatnej pożytku publicznego, podjęcie działalności gospodarczej przez organizację); • tworzenie i wspieranie funkcjonowania podmiotów reintegracyjnych (CIS, KIS, WTZ, ZAZ).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W ramach OWES funkcjonują schematy indywidualnego prowadzenia klienta dostosowane do: różnego typu sytuacji (tworzenie PS, przekształcanie PES w PS), różnych typów PS (spółdzielnie socjalne osób prawnych, spółdzielnie socjalne osób fizycznych, spółki z o.o. non profit osób fizycznych i osób prawnych), różnych grup klientów (osoby fizyczne, osoby prawne, grupy inicjatywne), różnych statusów klientów (sektory publiczny, prywatny, społeczny).
- ✓ Brak odrębnego schematu na tworzenie i wspieranie funkcjonowania podmiotów reintegracyjnych (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) ze względu na fakt braku zgłoszenia takiego zapotrzebowania.
- ✓ Zespół Audytowy rekomenduje dopracowanie ścieżek przekształcania przedsiębiorstw w PES, ekonomizacji organizacji oraz wspierania i tworzenia CIS, KIS, WTZ i ZAZ. Duży potencjał OWES oraz rynku umożliwi OWES pracę z większą liczbą klientów.

Lp.	Standard
D.1.8	<p>Kluczowy doradca stale współpracuje, w trakcie realizacji indywidualnej ścieżki wsparcia, z instytucjami rynku pracy oraz instytucjami pomocy i integracji społecznej (wybranymi zgodnie z potrzebami danego klienta). Współpraca ta polega co najmniej na wymianie informacji z tymi instytucjami na temat wsparcia udzielonego klientowi. Kluczowy doradca powinien również nawiązać współpracę z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i innymi podmiotami, które zostaną uznane za kluczowe w ramach wsparcia.</p>

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Duży potencjał OWES oraz rynku na którym działa ten OWES umożliwi większą skalę i intensywność działań, szczególnie z wykorzystaniem współpracy sieciowej wraz z instytucjami rynku pracy oraz instytucjami pomocy i integracji społecznej. W liście klientów brak „innych podmiotów” mogących odgrywać kluczowe role we

współpracy. Brak też kooperacji z podmiotami o charakterze Ośrodków Doradztwa Rolniczego i podobnymi.

- ✓ W OWES za przedmiotowe zadania odpowiadają kierownik i animator.

D.2. Kompetencje kluczowego doradcy

Lp.	Standard
D.2.1	Kluczowy doradca posiada co najmniej 3-letnie udokumentowane doświadczenie we wsparciu tworzenia PES, w tym PS. Szczegółowe kryteria powinny zostać określone przez OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Kluczowi doradcy ogólni (2 osoby) posiadają krótsze niż 3-letnie udokumentowane doświadczenie we wsparciu tworzenia PES, w tym PS. Jeden z doradców pracuje na tym stanowisku od 07.2016 r., drugi od 01.2018 r. (wcześniej praca w charakterze animatora, specjalisty ds. merytorycznych, stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie socjologia). Personel intensywnie realizuje działania mające na celu podniesienie kwalifikacji, ich praca jest bardzo wysoko oceniana przez klientów OWES. Niemniej jednak kryterium formalne nie jest spełnione.

D.3. Standardy efektywnościowe

Lp.	Standard
D.3.1	W wyniku działalności OWES powstało w ciągu roku średnio 10–12 miejsc pracy rocznie w powiatach ziemskich i 20–25 miejsc pracy w powiatach grodzkich dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w istniejących lub nowych PS. Miejsce pracy musi funkcjonować przez co najmniej 12 miesięcy.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zestawienie PS wspartych przez OWES – w wyniku działalności OWES w ciągu ostatnich 5 lat utworzono 214 miejsc pracy, z których 123 miejsca pracy tj. średniorocznie 24,6 (30%) i miejsca te funkcjonują trwale powyżej 12 miesięcy. Wskaźnik będzie się poprawiał w miarę osiągania przez kolejne miejsca pracy okresu funkcjonowania powyżej 12 miesięcy.
- ✓ Na terenie działalności OWES: funkcjonują dwa powiaty grodzkie i w nich: w 2017 r. utworzono 17 miejsc pracy, a w 2018 r. utworzono 12 miejsc pracy, funkcjonuje 17 powiatów ziemskich i w nich utworzono 73 miejsca pracy w 2017 r. i 12 miejsc pracy w 2018 r.
- ✓ W wyniku działalności OWES powstało 65 trwałych miejsc pracy, a powstanie kolejnych 50 jest bardzo zaawansowane, powstaną one w ciągu najbliższych dwóch, trzech miesięcy. Stanowi to ponad ok. 64% założonych w standardzie wartości.

Kadra OWES zgłasza jednak zastrzeżenia, czy takie ilości miejsc pracy będą możliwe do tworzenia w przyszłości, biorąc pod uwagę spadek bezrobocia oraz programy socjalne, a z drugiej strony źródła finansowania OWES są bardzo ograniczone i dużo skromniejsze niż w innych województwach.

- ✓ Liczba miejsc pracy utworzonych w 17 przedsiębiorstwach społecznych w okresie od 1.06.2016 do 29.05.2018 r. – 62 miejsca, w tym w powiatach ziemskich – 36, w grodzkich – 26, z tego funkcjonuje nadal w ziemskich – 10 miejsc pracy, w grodzkich – 7 miejsc pracy.
- ✓ Na podstawie zbadanych dokumentów oraz wywiadów audytorzy uznali, że wskaźnik jest możliwy do osiągnięcia.
- ✓ W powiatach ziemskich utworzono 37 miejsc pracy w latach 2016–2017 przy środkach w ramach projektu na utworzenie 35 miejsc pracy.
- ✓ Z uwagi na rozpoczęcie działalności od 17.07.2017 r. oraz podpisanie pierwszych umów, nie jest spełnione wymaganie utrzymania miejsc pracy przez 12 miesięcy.
- ✓ Standard spełniony z zastrzeżeniami, ponieważ dane z systemu monitorowania wskazują, że liczba miejsc pracy stworzona przez OWES jest mniejsza niż wymagania standardu.
- ✓ Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wywiadu z kierownikiem, OWES stworzył trwałe miejsca pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Założenia aktualnie realizowanego projektu, w tym jego budżet, nie pozwolił na osiągnięcie średniorocznej liczby miejsc pracy.
- ✓ Wskazana w standardzie ilość miejsc pracy jest tworzona, jednak nie przy zachowaniu proporcji, o której mowa w standardzie w podziale na powiaty ziemskie i grodzkie, gdyż OWES nie posiada środków finansowych na przyznanie takiej ilości dotacji. Zgodnie z regulaminem konkursu, w ramach którego OWES realizuje działania, OWES stworzył 72 miejsca pracy (o 11 więcej niż zakładano w pierwotnym wniosku o dofinansowanie). OWES realizuje wszystkie wskaźniki RPO, natomiast standard D.3.1. nie jest realny do osiągnięcia przy aktualnym kształcie RPO województwa (przyznającemu OWES środki pozwalające na udzielenie dużo mniejszej liczby dotacji).

Lp.	Standard
D.3.3	OWES prowadził działania zmierzające do utworzenia nowych reintegracyjnych PES (KIS, CIS, ZAZ lub WTZ).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES prowadził działania zmierzające do utworzenia nowych reintegracyjnych PES, lecz żadne podmioty reintegracyjne jeszcze nie powstały.

- ✓ Z rozmów przeprowadzonych z kadrą OWES jasno wynika, że działania w obszarze tworzenia nowych podmiotów reintegracyjnych będą realizowane. Jednak na chwilę obecną nie przedstawiono konkretnych działań w tym kierunku. Zarekomendowano zaplanowanie realnych kroków w celu osiągnięcia założeń.

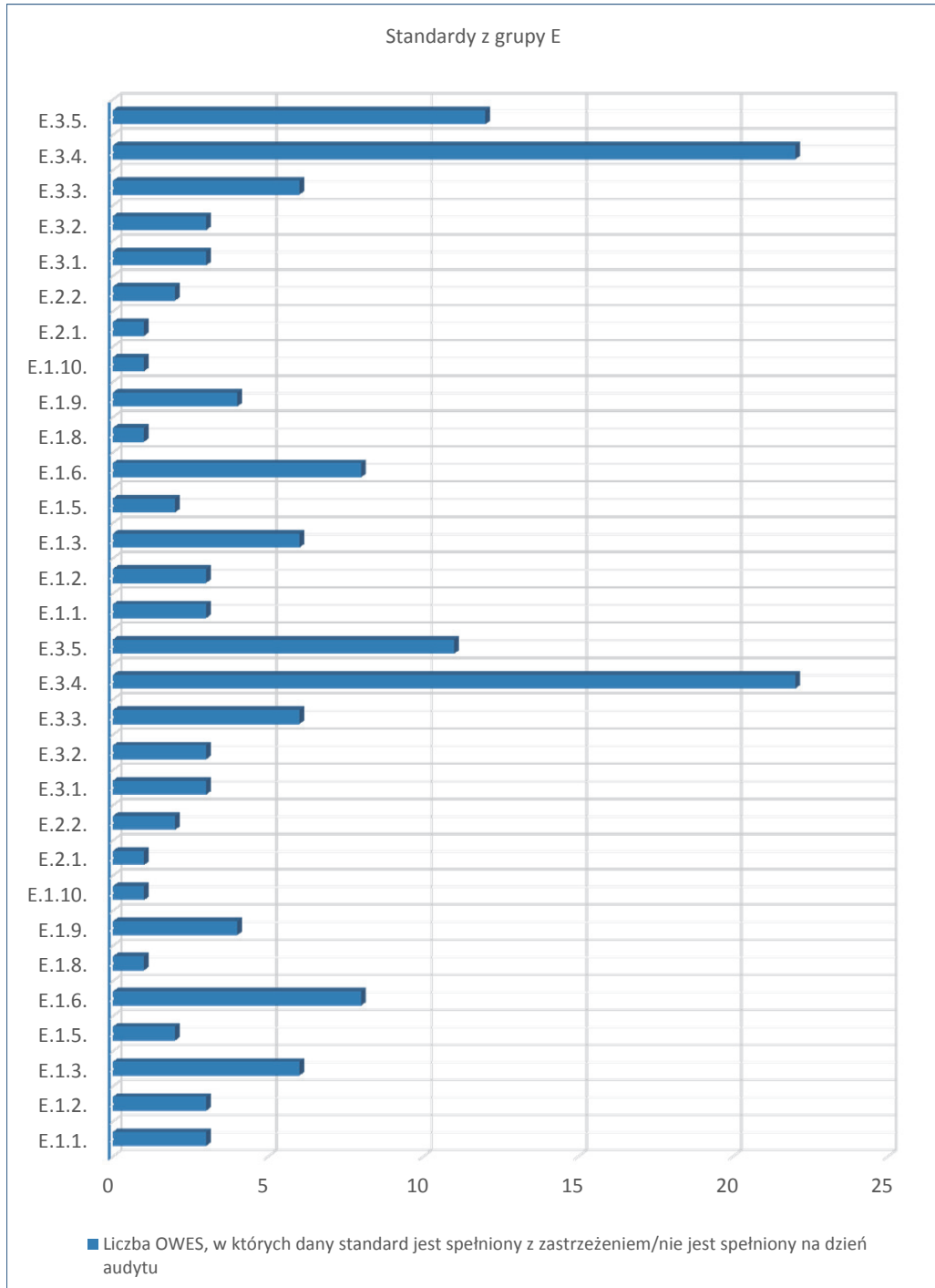
Lp.	Standard
D.3.4	W wyniku działalności OWES co najmniej 75% nowopowstałych PS w wyniku udzielenia dotacji prowadzi działalność gospodarczą w okresie powyżej 18 miesięcy od momentu uzyskania dotacji.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Pierwsze PS powstałe w wyniku udzielenia dotacji rozpoczęły działalność w 2018 r., stąd nie było możliwe na dzień audytu spełnienie wskaźnika, który jest realny do osiągnięcia do daty zakończenia projektu.
- ✓ Warunek spełniony dla podmiotów utworzonych wcześniej niż wrzesień 2017 r. Pozostałe zostaną zweryfikowane po upływie 18 miesięcy od uzyskania dotacji.
- ✓ Z uwagi na rozpoczęcie działalności w zakresie dotacji od 09–10.2016 r. oraz podpisanie pierwszych umów, nie jest spełniane wymaganie utrzymania przez 18 miesięcy.
- ✓ We wniosku o dofinansowanie brak jest zapisu w tym zakresie. Wyjaśnienie OWES: W Regulaminie Konkursu ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski nie ma obowiązku zapisu, „że w wyniku działalności OWES co najmniej 75% nowopowstałych PS w wyniku udzielenia dotacji prowadzi działalność gospodarczą w okresie powyżej 18 miesięcy od momentu uzyskania dotacji”, dlatego we wniosku nie mamy takiego zapisu, ale wszystkie PES są informowane o minimalnym 18-miesięcznym okresie trwałości.

E. Standardy realizacji usług wsparcia przedsiębiorstw społecznych

E.1. Standard monitorowania i zasad wsparcia przedsiębiorstw społecznych

Lp.	Standard
E.1.1	OWES dysponuje kluczowymi doradcami biznesowymi (zatrudnionymi na stałe na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej albo umowy o współpracę z osobą prowadzącą indywidualną działalność gospodarczą), przygotowanymi do pracy z istniejącymi PS.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES nie zatrudnia jeszcze kluczowego doradcy biznesowego, ponieważ jest to obowiązek po stronie Partnera projektu, który zadeklarował zatrudnienie do końca maja 2018 r. Przyczyną były opóźnienia w tworzeniu podmiotów ES (pierwszy powstał w lutym 2018 r. Występują też wątpliwości co do kwestii pomocy *de minimis* oraz ustalenia, jakie wymagania postawić temu doradcy.
- ✓ Kierownik OWES deklaruje, że podczas przygotowania nowego wniosku o dofinansowanie projektu uwzględnione zostanie większe zaangażowanie doradcy biznesowego.

Lp.	Standard
E.1.2	Każde PS, powstałe dzięki wsparciu danego OWES, ma przypisanego kluczowego doradcę biznesowego odpowiedzialnego za ocenę jego sytuacji oraz wspieranie go w zakresie budowania planu rozwoju, organizowania wsparcia lub sytuacjach kryzysowych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Według Regulaminu opisującego kluczowe funkcje OWES, stanowisko doradcy kluczowego realizuje jednocześnie zadania kluczowego doradcy biznesowego. Do tychczas zapotrzebowanie na wsparcie kluczowego doradcy biznesowego w sytuacjach kryzysowych występowało w niewielkiej skali. Stąd role te wypełniali doradcy kluczowi, w razie potrzeby podejmując decyzje odnośnie działań na spotkaniach Grupy Zarządzającej.
- ✓ Doradcy biznesowi nie są przypisani do konkretnego podmiotu.

Lp.	Standard
E.1.3	Kluczowi doradcy biznesowi regularnie monitorują sytuację przypisanych im PS. Ponadto OWES prowadzi okresowy monitoring (nie rzadziej niż co 6 miesięcy) wszystkich istniejących PES i PS na terenie funkcjonowania OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES posiada rejestr PES i PS na terenie swojego działania i w miarę potrzeb realizuje doradztwo poprzez doradców kluczowych.
- ✓ Karty monitorowania są na etapie przygotowania.

- ✓ Zgodnie w informacjami uzyskanymi od kierownika OWES w trakcie wywiadu, zgodnie z nowymi wytycznymi CT9 obowiązującymi od 01.2018 r. status PS weryfikuje OWES, w związku z tym PS musi przedłożyć w OWES szczegółowe informacje go dotyczące, w tym m.in. dane finansowe.
- ✓ Nie jest możliwe rzetelne przeprowadzenie monitoringu wśród wszystkich PES na terenie subregionu – nikt w Polsce nie dysponuje danymi kontaktowymi do wszystkich PES oraz nie ma rzetelnych danych nt. aktywnych PES. Można się opierać tylko na danych z KRS i danych z gmin (np. w przypadku stowarzyszeń nierejestrowych czy klubów sportowych).
- ✓ Na podstawie wywiadu z kierownikiem merytorycznym OWES i wywiadu z doradcą biznesowym, standard spełniony z zastrzeżeniami. Monitoring nie ma formy dokumentu.
- ✓ Wymaganie jest częściowo spełnione. Potwierdzenie monitorowania sytuacji PS: karty usług doradczych. OWES prowadzi okresowy monitoring wspartych podmiotów, ale nie obejmuje nim wszystkich istniejących PES i PS na terenie subregionu.

Lp.	Standard
E.1.5	Kluczowy doradca biznesowy na wniosek PS pomaga zidentyfikować jego bieżące potrzeby oraz koordynuje proces bieżącego wsparcia.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Podmioty, które będą potrzebowały doradztwa biznesowego, są w pierwszej fazie tworzenia i pomoc otrzymują od doradców kluczowych. Od czerwca 2018 r. ma zostać wyłoniony kluczowy doradca biznesowy.

Lp.	Standard
E.1.6	W OWES są opracowane i stosowane ścieżki wsparcia rozwojowego oraz reagowania na sytuacje kryzysowe w PS, dostosowane do ich specyfiki.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Na obecnym etapie nie opracowano jeszcze ścieżek wsparcia reagowania na sytuacje kryzysowe w PS.
- ✓ Brak dokumentów potwierdzających sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych. W okresie funkcjonowania OWES nie doszło do takiej sytuacji, jednak kadra jest przygotowana na takie wsparcie.

Lp.	Standard
E.1.8	Wsparcie dla przedsiębiorstw społecznych musi zawierać informację o dostępnych instrumentach finansowych, w tym instrumentach zwrotnych, oraz pomoc w ubieganiu się o nie. OWES jest zobowiązany do zatrudnienia kluczowych doradców biznesowych posiadających odpowiednie kompetencje.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES działa niespełna 18 miesięcy, utworzone PES nie działają dłużej niż 12 miesięcy. Nie jest możliwa, w takim przypadku, analiza kryterium E 1.8 w pełnym wymiarze. Szczególnie w obszarze finansowych instrumentów zwrotnych.

Lp.	Standard
E.1.9	Zapewniony jest wewnętrzny nadzór nad realizacją wsparcia przedsiębiorstwa oraz wewnętrzne mechanizmy zapewniania jakości pracy kluczowych doradców biznesowych i realizacji usług wsparcia dla istniejących PS.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Nadzór wewnętrzny nad wsparciem sprawuje Grupa Zarządzająca.
- ✓ Funkcjonuje wewnętrzny nadzór nad realizacją wsparcia przedsiębiorstwa oraz wewnętrzne mechanizmy zapewniania jakości pracy kluczowych doradców biznesowych i realizacji usług wsparcia dla istniejących PS. Kwestie te reguluje dokument o nazwie „Badanie doradztwa świadczonego w ramach OWES”, Kwiecień 2017 r. z wynikami badania i wnioskami, które nie zawierają jednak konkretnych rekomendacji nadających się do bezpośredniego wykorzystania w procesie wspierania działalności doradców kluczowych, która byłaby ukierunkowana na zapewnienie wysokiej jakości świadczonych usług.

Lp.	Standard
E.1.10	OWES prowadzi aktywną współpracę z instytucjami publicznymi (takimi jak np.: Urząd Gminy, Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych) na obszarze swojego działania, w celu wsparcia działania PS (m.in. w zakresie pozyskania lokalu, uzyskania interpretacji prawnych, mediacji pomiędzy PS a instytucjami etc.).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES współpracuje aktywnie z wieloma instytucjami, jednak zasoby OWES oraz rynek jego działania pozwalają na prowadzenie działań w większym rozmiarze, bardziej intensywnie i z większą ilością podmiotów.

E.2. Kompetencje kluczowego doradcy biznesowego

Lp.	Standard
E.2.1	Kluczowy doradca biznesowy posiada co najmniej 3-letnie udokumentowane doświadczenie we wsparciu biznesowym lub prowadzeniu działalności gospodarczej lub zarządzaniu podmiotem gospodarczym. Szczegółowe kryteria powinny zostać określone przez OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Trzech doradców kluczowych zatrudnionych w OWES kończy uzupełnianie kwalifikacji z zakresu doradztwa biznesowego, zaś od czerwca 2018 r. zostanie zatrudniony kluczowy doradca biznesowy.

Lp.	Standard
E.2.2	<p>Kluczowy doradca biznesowy posiada następujące zweryfikowane (np. przez test, referencje lub rozmowę kwalifikacyjną) wiedzę i kompetencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznanie potrzeb i problemów biznesowych klienta oraz przygotowanie procesu doradztwa biznesowego i przeprowadzenie oceny tego procesu; • rozpoznanie potrzeb i potencjału biznesowego PS oraz przygotowanie procesu doradztwa biznesowego dla PS i przeprowadzenie oceny tego procesu; • opracowanie biznesplanu lub/i studium wykonalności dla inwestycji PS oraz montaż finansowy z wykorzystaniem finansowania zwrotnego; • skuteczne wsparcie PS w procesie pozyskiwania finansowania zwrotnego; • opracowanie planu naprawczego dla PS; • doradzanie w procesie planowania strategicznego, tworzenia planu rozwoju lub/i koncepcji zwiększenia wolumenu sprzedaży przez PS; • wsparcie PS w procesie budowania powiązań kooperacyjnych, negocjacji z klientami, partnerami, dostawcami, personelem lub/i interesariuszami; • praca z menedżerami PS w oparciu o coaching i mentoring; • rozpoznanie zapotrzebowania rynku na produkty i usługi, które mogłyby być świadczone przez PS; • dysponuje wystarczającą wiedzą merytoryczną i umiejętnościami praktycznymi z zakresu objętego wsparciem (w tym m.in. znajomość ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy Prawo zamówień publicznych oraz dokumentów strategicznych np. Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej).

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Warunki naboru na stanowisko kluczowego doradcy biznesowego OWES uwzględniają wymogi kwalifikacyjne i kompetencyjne dla tego stanowiska.

E.3. Standardy efektywnościowe

Lp.	Standard
E.3.1	OWES posiada podstawową wiedzę o stanie ekonomicznym i społecznym wszystkich PS na terenie swojego działania/funkcjonowania.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ OWES posiada wiedzę o stanie ekonomicznym i społecznym wszystkich PS na terenie subregionu. W pozostałych subregionach przedmiotowa wiedza OWES nie jest kompletna.
- ✓ Zgodnie z informacją uzyskaną od kierownika OWES w trakcie wywiadu, nie udało się dotrzeć do niektórych zarejestrowanych spółdzielni socjalnych – najprawdopodobniej już nie działają, ale nie zostały wyrejestrowane z KRS. Znaczy to, że OWES nie jest w stanie potwierdzić, że posiada podstawową wiedzę o wszystkich PS na terenie swojego działania/funkcjonowania.

Lp.	Standard
E.3.2	OWES monitoruje kondycję ekonomiczną i społeczną PS, które powstały w wyniku funkcjonowania OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Na dzień audytu nie prowadzono jeszcze monitoringu obrotów PS, z uwagi na krótki czas działalności od 2016 r.

Lp.	Standard
E.3.3	W wyniku działalności OWES zatrudnienie we wspartych PS wzrosło w przeliczeniu na pełne etaty. Wskaźnik planowanego wzrostu OWES określa w Planie działania OWES, o którym mowa w pkt. A.2.1. W uzasadnionych przypadkach, wynikających z sytuacji na lokalnym rynku, wskaźnik może obejmować utrzymanie istniejących miejsc pracy.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W subregionie liczba miejsc pracy nie wzrosła, ze względu na wczesny etap wdrażania.

Lp.	Standard
E.3.4	W wyniku działalności OWES obroty przedsiębiorstw objętych wsparciem wzrosły o 5% w skali roku. Wskaźnik wzrostu OWES określa w Planie działania OWES, o którym mowa w pkt. A.2.1.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zgodnie z założeniami projektu i umową o jego dofinansowanie, a także Planem działania OWES, założono 1% wzrost obrotów średniorocznych przedsiębiorstw

objętych wsparciem. Osiągnięcie zwiększenia rocznych obrotów o 5% jest realne, przy czym weryfikacja możliwa będzie dopiero w końcu okresu realizacji projektu.

- ✓ OWES prowadzi księgowość szeregu przedsiębiorstw społecznych, które wspiera i dla nich dane są dokładne, w pozostałych przypadkach dane są nie tak dokładne. Obroty wzrosły u większości PS, trudno jednak wiarygodnie określić o ile procent.
- ✓ Wg oświadczenia Kierownika/koordynatora merytorycznego OWES wskaźnik nie jest badany z uwagi na problem z interpretacją. Problem jest konsultowany z Urzędem Marszałkowskim i do czasu otrzymania jednoznacznej interpretacji nie będzie badany, od lipca 2018 r. po otrzymaniu wyników badań bilansowych PS będzie analizowany.
- ✓ Wskaźnik dotychczas nie był monitorowany.
- ✓ Dopiero został rozpoczęty proces wsparcia, który ma wpłynąć w bieżącym roku na wzrost obrotów. Wartości są możliwe do ustalenia po zakończeniu roku. Zgodnie z regulaminem konkursu, wymagany wskaźnik to min 1%.

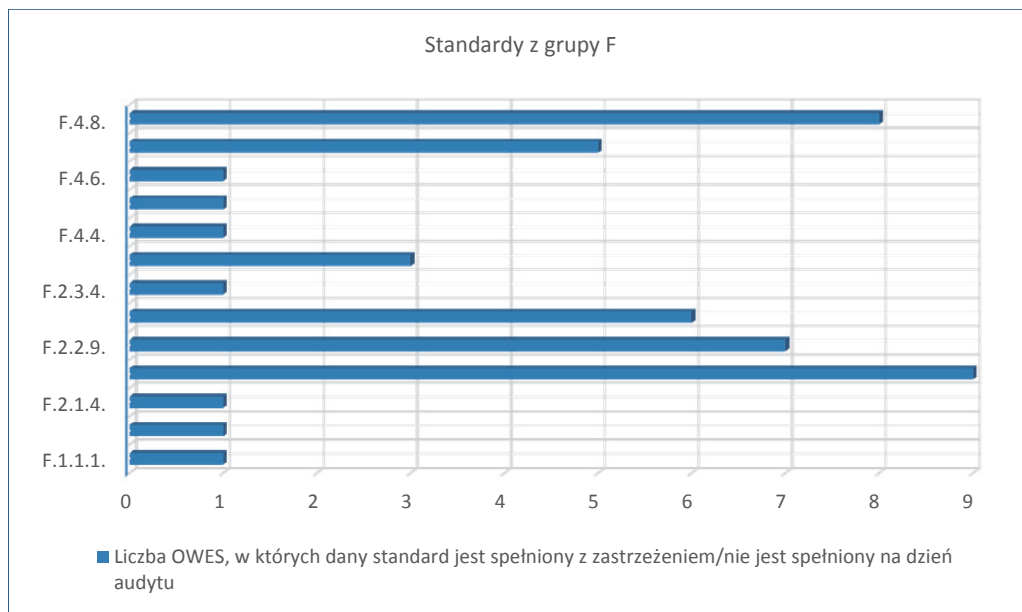
Lp.	Standard
E.3.5	W wyniku działalności OWES 20% wspartych doradztwem finansowym PS skorzysta z instrumentów zwrotnych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Spośród 5 podmiotów korzystających z doradztwa finansowego, które OWES zainteresował skorzystaniem z pożyczki, 1 PS podpisał w kwietniu 2018 r. umowę pożyczki z TISE. Jednemu podmiotowi TISE odmówił udzielenia pożyczki, jeden podmiot zrezygnował ze złożenia wniosku o pożyczkę, zaś 2 podmioty są w trakcie przygotowywania wniosków o 3 pożyczki (1 podmiot będzie wnioskował o 2 pożyczki).
- ✓ Na dzień audytu żaden PS nie zgłosił potrzeby skorzystania z instrumentów zwrotnych. Wywiady z kierownikiem OWES i klientami OWES potwierdziły jednak możliwość udzielenia takiego wsparcia.

F. Standardy instrumentów wsparcia

F.1. Szkolenia

F.1.1. Zakres tematyczny szkoleń

Lp.	Standard
F.1.1.1	<p>Tematyka oferty szkoleniowej OWES dotyczy minimum poniższych obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powołanie PES i PS z uwzględnieniem poszczególnych form prawnych i typów; • prowadzenie działalności gospodarczej i statutowej w sferze ekonomii społecznej (z uwzględnieniem poszczególnych form prawnych i typów PES); • zarządzanie organizacją, planowanie strategiczne, zarządzanie finansowe, zarządzanie zasobami ludzkimi; • aspekty prawne (np. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym, ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawa o spółdzielniach socjalnych), aspekty finansowe i rachunkowe działalności w sferze ekonomii społecznej; • tworzenie biznesplanów oraz marketing (w tym badanie rynku, tworzenie strategii cenowej, pozyskiwanie klientów, etc.); • budowanie powiązań kooperacyjnych; • restrukturyzacja działalności; • lokalne strategie i rady działalności; • zakładanie i prowadzenie PES o charakterze reintegracyjnym; • umiejętności społeczne (budowanie szerokich powiązań kooperacyjnych w ramach partnerstw, sieci współpracy lokalnych podmiotów w celu rozwoju PS), kompetencje związane z pracą z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Kierownik OWES zadeklarował, że podczas przygotowania nowego wniosku o dofinansowanie projektu oferta OWES zostanie rozszerzona o brakujące zagadnienia.

Lp.	Standard
F.1.1.2	OWES organizuje szkolenia zawodowe i branżowe, zgodnie z profilem działalności i potrzebami odbiorców swoich usług. W przypadku zapotrzebowania PES lub PS na szkolenia specjalistyczne, zapewnia także dostęp do usług zewnętrznych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Szkolenia branżowe i zawodowe są na etapie rekrutacji uczestników, OWES zakupi usługę na rynku zgodnie z pzp.

F.2. Doradztwo

F.2.1. Zakres tematyczny usług doradczych

Lp.	Standard
F.2.1.4	Zakres tematyczny doradztwa biznesowego obejmuje minimalnie następujące działania na rzecz budowania konkurencyjności produktów i usług przedsiębiorczości społecznej: <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo branżowe, związane z przedmiotem prowadzonej przez PES działalności gospodarczej lub/i statutowej odpłatnej (dopasowane dla konkretnego klienta – obejmuje doradztwo zawodowe i branżowe); • poszukiwanie partnerów, identyfikacja nisz rynkowych, przygotowanie danych i ofert; • przygotowywanie i praca nad biznesplanem; • negocjacje z instytucjami finansującymi.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zakres doradztwa jest ograniczony brakiem kluczowego doradcy biznesowego, lecz rekompensowany konsultacjami z „aniołami biznesu”.

Lp.	Standard
F.2.1.5	Zakres tematyczny doradztwa z zakresu zamówień publicznych obejmuje minimalnie następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • motywowanie do szukania zamówień i składania ofert przez przedsiębiorstwa społeczne, w procedurach zamówień publicznych, w tym społecznie odpowiedzialnych zamówieniach publicznych; • pomoc w opracowaniu i składaniu ofert przez przedsiębiorstwa społeczne; • monitorowanie wyników postępowań.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Formularz procesu szkolenia/doradztwa nr zlecenia 76/OWES/2017 dla Spółdzielni Socjalnych w dn. 30.05.2017 r. – 6 godz.: Zamówienia publiczne w spółdzielniach socjalnych: klauzule społeczne, tryb *in house*, możliwość zlecania zadań spółdzielniom socjalnym osób prawnych przez JST – założyciela spółdzielni; Formularz procesu szkolenia/doradztwa dla Spółdzielni Socjalnej w dn. 12.10.2017 r. – 4 godz.: Zamówienia publiczne z klauzulami społecznymi, współpraca Urzędu Gminy ze Spółdzielnią Socjalną zlecenie zadań; wg oświadczenia kadry OWES temat zamówień publicznych pojawiał się bardzo często podczas spotkań animacyjnych i informacyjnych o ofercie OWES prowadzonych przez animatorów i doradców kluczowych.
- ✓ OWES nie prowadzi doradztwa z zakresu zamówień publicznych.
- ✓ Wymaganie spełnione (wg kierownika OWES), brak jednak na miejscu dokumentacji potwierdzającej prowadzone doradztwo z obszaru zamówień publicznych.
- ✓ Zasoby OWES oraz rynek na którym pracuje pozwalają na szersze i głębsze oddziaływanie w obszarze zamówień publicznych. Zespół Audytowy zarekomendował zaplanowanie konkretnych działań w kierunku poszerzania wpływu OWES w tym sektorze zadań.
- ✓ OWES deklaruje możliwość przeprowadzenia doradztwa z zakresu zamówień publicznych, ale na razie nie wystąpiła taka potrzeba.

F.2.2. Organizacja doradztwa

Lp.	Standard
F.2.2.9	Praca doradców jest ewaluowana, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzone jest badanie zadowolenia klientów – po zakończeniu każdego procesu doradczego oraz cyklicznie (1 x rok); • prowadzone są cykliczne oceny wyników działania doradców.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Bieżąca ewaluacja pracy doradców przez koordynatora projektu i przedstawianie wyników Grupie Zarządzającej. Brak potwierdzenia prowadzenia cyklicznych ocen usług doradców.

F.2.3. Kompetencje doradców

Lp.	Standard
F.2.3.3	Praca doradców jest monitorowana przez kluczowych doradców i kluczowych doradców biznesowych.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Każdy doradca specjalistyczny prowadzi też doradztwo ogólne. Brak kluczowego doradcy biznesowego.

- ✓ Dwie osoby nie monitorują pracy doradców, ale jedna tak. Dodatkowo prowadzone jest badanie zgodności dokumentacji sporządzanej przez doradcę (ewentualne uwagi są przekazywane osobiście lub telefonicznie).

Lp.	Standard
F.2.3.4	OWES dba o jak najwyższą jakość i ciągłe doskonalenie usług doradczych poprzez umożliwienie zatrudnionym doradcom udziału we wszelkich formach podnoszenia kompetencji.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Nie wszyscy doradcy korzystają ze szkoleń podnoszących ich własne kompetencje w obszarze ekonomii społecznej.

F.3. Działania na rzecz rozwoju partnerstwa

Lp.	Standard
F.3.2	<p>Działania partnerskie i współpraca obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dystrybucję informacji dla PES lub osób zainteresowanych stworzeniem PES z terenu działania OWES o ważnych działaniach lokalnej ekonomii społecznej, o źródłach pozyskiwania środków na rozwój PS, o zmieniających się przepisach prawa, o osobach zagrożonych wykluczeniem (skala problemu, dynamika zmian zjawiska, obszar występowania problemu, struktura grupy itp.); • inicjowanie spotkań, działań i kontaktów pomiędzy PES lub osobami zainteresowanymi stworzeniem PES, a potencjalnymi interesariuszami (np. organizacjami pozarządowymi, samorządami wszystkich szczebli, instytucjami rynku pracy), instytucjami pomocy i integracji społecznej, ośrodkami naukowymi, think-tankami etc.); • organizowanie/udział w co najmniej jednym spotkaniu ogólnym w ciągu roku dla OWES z danego regionu; • inicjowanie spotkań i działań PES zainteresowanych określonym tematem (spotkania branżowe); • dokonywanie autodiagnozy na poziomie lokalnym (np. z wykorzystaniem koncepcji łańcucha wartości), sposobów włączania partnerów z różnych sektorów do współpracy, budowania klastrów i zarządzania nimi; • zawiązywanie i rozwój partnerstw, sieci współpracy lokalnych podmiotów (w tym instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej) w celu rozwoju PS; • wspieranie sieciowania, tworzenia kontaktów i powiązań kooperacyjnych między sferą biznesu, samorządami terytorialnymi, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami nauki a przedsiębiorstwami społecznymi; • lobbowanie na rzecz otwarcia działających klastrów gospodarczych na przedsiębiorstwa społeczne oraz wspieranie rozwoju nowych klastrów z ich udziałem; • wspieranie rozwoju franczyzy społecznej, bazującej na lokalnych powiązaniach kooperacyjnych z udziałem PS;

Lp.	Standard
	<ul style="list-style-type: none"> • budowanie kapitału wiedzy na temat mechanizmów inicjowania, tworzenia i działania powiązań kooperacyjnych na poziomie lokalnym, uwzględniających PS; • promocję produktów i usług PES z terenu działania OWES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Podejmowane działania nie obejmują m. in. współpracy z klastrami oraz rozwoju franczyzy społecznej.
- ✓ Brak dokumentów potwierdzających prowadzenie działań we wszystkich wskazanych obszarach.

F.4. Udzielanie wsparcia finansowego

Lp.	Standard
F.4.4	Regulamin zawiera tryb odwołania od decyzji OWES w sprawie udzielenia wsparcia finansowego.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ W Regulaminie Świadczenia Usług OWES zawarto zapis o braku odwołania od wyników rekrutacji.

Lp.	Standard
F.4.5	Merytorycznej oceny wniosku o udzielenie wsparcia finansowego dokonuje zespół ekspertów, z których co najmniej jeden jest specjalistą (finansista, ekonomista, osoba posiadająca kompetencje w zakresie analizy ekonomicznej PS) w zakresie aspektów ekonomicznych prowadzenia działalności przez PES.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zespół Audytowy rekomenduje dokumentowanie w Ocenie Wniosku o UWF kompetencji osoby która pełni rolę specjalisty w zakresie aspektów ekonomicznych prowadzenia działalności przez PES. Wymaganiem jest oznaczanie takiej osoby w tej roli.

Lp.	Standard
F.4.7	OWES prowadzi monitoring realizacji celów społecznych i celów ekonomicznych, na których realizację zostały udzielone środki finansowe.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Zespół Audytowy rekomenduje przeprowadzenie ewaluacji procesu monitoringu realizacji celów społecznych i ekonomicznych po udzieleniu wsparcia finansowego.

Lp.	Standard
F.4.8	OWES prowadzi co najmniej kwartalny monitoring płynności finansowej podmiotu, któremu udzielono wsparcia finansowego, w okresie co najmniej obowiązywania umów o udzielenie wsparcia finansowego.

Zastrzeżenia wskazane przez zespół audytowy:

- ✓ Regulamin udzielania wsparcia finansowego przewiduje monitoring płynności finansowej podmiotu, ale nie określa częstotliwości.
- ✓ Zespół Audytowy rekomenduje przeprowadzenie ewaluacji procesu kwartalnego monitoringu płynności finansowej podmiotu po udzieleniu mu wsparcia finansowego.

2. Rekomendacje dla Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej po audytach

Podsumowując, zespoły audytowe wskazały obszary wymagające poprawy w zakresie przestrzegania wysokiej jakości usług i standardów przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej. Zgodnie z § 10 ust. 3 Zarządzenia nr 21 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2016 r. w sprawie przyznania akredytacji „AKSES”, Minister na podstawie uzyskanych informacji o niespełnianiu Standardów przez OWES, któremu przyznano akredytację „AKSES”, wezwał OWES do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie lub złożenia stosownych wyjaśnień. Poniżej przedstawiamy treść rekomendacji wynikających z raportów audytów, jakie zostały przekazane Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Z analizy raportów audytu można wyodrębnić grupę najczęściej pojawiających się rekomendacji, których celem jest poprawa efektywności i skuteczności świadczonego wsparcia. Do najczęstszych rekomendacji zawartych w raportach z audytu zalicza się:

- ✓ zintensyfikowanie działań OWES zmierzających do wprowadzenia udogodnień w zakresie zlecania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zakupów produktów i usług od PES i PES przez JST i prywatne przedsiębiorstwa oraz wsparcia PES i PS np. w formie szkoleń lub doradztwa z zakresu zamówień publicznych m.in. w pomocy w opracowywaniu i składaniu ofert;
- ✓ wprowadzenie formalnego monitoringu celem weryfikacji wdrażania przez JST udogodnień w zakresie zlecania społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz zakupu produktów i usług od PES i PS;
- ✓ powiększenia kadry OWES celem ulepszenia świadczonych usług m.in. poprzez zatrudnienie kluczowego doradcy biznesowego, doradcy ds. zamówień publicznych;

- ✓ zwiększenie działań OWES zmierzających do utworzenia nowych reintegracyjnych PES, pogłębienia współpracy z istniejącymi reintegracyjnymi PES oraz zachęcanie JST do wspólnego tworzenia i wsparcia PES;
- ✓ zlecenie przez OWES lub ustalenie terminu przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej przez ROPS;
- ✓ dostosowanie strony internetowej do kryteriów dostępności dla osób z niepełnościami określonych w standardzie WCAG. 2.0;
- ✓ poprawę oznakowania siedziby OWES;
- ✓ zamieszczenie na stronie internetowej OWES sprawozdań finansowych i merytorycznych;
- ✓ organizację szkoleń dla kadry OWES m.in. z zakresu postępowania etycznego, stosowania klauzul społecznych i w obszarze nowoczesnych metod wsparcia PS;
- ✓ pogłębienie działań zmierzających do korzystania z instrumentów zwrotnych przez PS i PES;
- ✓ poprawę systematyczności cokuwartalnego monitorowania płynności finansowej wszystkich podmiotów, którym udzielono wsparcia finansowego, w okresie co najmniej obowiązywania umów o udzielenie wsparcia finansowego.

Poniżej przedstawiamy treść rekomendacji wynikających z raportów audytów.

1. Formalne określenie roli Grupy Zarządzającej w strukturze zarządzania projektem, w zakresie podejmowania decyzji zarządczych przewidzianych w standardach dla koordynatora merytorycznego projektu OWES.
2. Zatrudnienie w ramach projektu kluczowego doradcy biznesowego celem umożliwienia udzielenia fachowego wsparcia podmiotom w tym zakresie, zgodnie z wymogami standardów grupy E.
3. W Regulaminie udzielania wsparcia finansowego OWES należy określić częstotliwość monitorowania płynności finansowej podmiotów (zgodnie ze standardem przynajmniej raz na kwartał).
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie szkoleń zewnętrznych w zakresie etycznego postępowania.
5. Stworzenie osobnych portfolio każdego członka kadry w oparciu o CV, potwierdzenie doświadczenia/referencje oraz kopie dyplomów potwierdzających wykształcenie, o którym jest mowa w CV.
6. Poszerzenie dokumentacji monitoringu o wzrost liczby przedsiębiorców współpracujących z PES.
7. Podjęcie min. co 6 miesięcy współpracy z wszystkimi PUP.
8. Podjęcie działań zmierzających do osiągnięcia zamierzonych poziomów wskaźników i celów w ramach standardu D.3.1. i D.3.4.

9. Stworzenie zespołu mentorów biznesowych dla PS, co powinno zwiększyć skuteczność wsparcia i odciążyc doradców OWES.
10. Częstszy udział ekspertów w spotkaniach sieciujących OWES na poziomie krajowym.
11. Wprowadzenie do Planu działania OWES precyzyjnie określonych rezultatów działania.
12. Opracowanie procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.
13. Współdziałanie z innymi interesariuszami: biznesem, JST, pozostałymi OWES, podmiotami reintegracyjnymi, siecią oraz ROPS.
14. Doskonalenie standardów dostępności informacji, przejrzystości, działań informacyjno-promocyjnych zgodnie ze standardem A.6.4.
15. Wprowadzenie do zakresu tematycznego doradztwa prawa zamówień publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w opracowywaniu i składaniu ofert przez przedsiębiorstwa społeczne oraz monitorowanie wyników postępowań.
16. Merytorycznej oceny wniosku o udzielenie wsparcia finansowego dokonywać musi zespół ekspertów, z których co najmniej jeden jest specjalistą w zakresie aspektów ekonomicznych prowadzenia działalności przez PES.
17. Doprecyzowanie zapisów w regulacjach OWES dotyczących przyznawania dotacji.
18. Prowadzenie bieżącej analizy stopnia realizacji wskaźników projektu oraz ewentualnie podjęcie działań naprawczych.
19. Opracowanie listy mentorów/tutorów zgodnie z wymogami standardu F.2.2.7.
20. Przeprowadzanie okresowej oceny pracowników.
21. Poinformowanie na stronie internetowej o sposobie zgłaszania uwag do prac OWES oraz jakości świadczonych usług wsparcia ekonomii społecznej do MRPiPS.
22. Uszczegółowienie planu działania o obszary działania OWES i poszerzenie go np. o określenie sposobów dotarcia do grup oraz wskazanie działań służących zapewnieniu trwałości utworzonych miejsc pracy.
23. Monitorowanie wymiaru miesięcznego zaangażowania kluczowego doradcy biznesowego oraz zaplanowanie jego większego zaangażowania w ujęciu miesięcznym.
24. Konieczne jest uzyskanie i zapewnienie pełnej wiedzy o stanie ekonomicznym i społecznym wszystkich PES i PS na terenie działania i funkcjonowania OWES.
25. Zakres tematyczny realizowanych szkoleń należy poszerzyć o obszar: „restrukturyzacja działalności, lokalne strategie i rady działalności”.
26. Wskazane jest zwiększenie intensywności działań proekologicznych w bieżącej działalności.
27. Wskazane jest uregulowanie miesięcznego wymiaru zaangażowania koordynatora merytorycznego OWES.

28. Rekomenduje się ponowienie działań zmierzających do zainteresowania Ośrodka Doradztwa Rolniczego ofertą OWES oraz wypracowaniem płaszczyzny współpracy w obszarze ekonomii społecznej w subregionie.
29. Poprawienie skuteczności monitorowania wszystkich PS i PES m.in. przez wdrożenie skonkretyzowanych procedur postępowania, zastosowanie trafnie dobranych narzędzi, zoptymalizowanie metod pozyskiwania informacji oraz danych.
30. Zintensyfikowanie merytorycznych i metodycznych aspektów nadzoru prowadzonego nad realizacją usług świadczonych klientom, w celu: ciągłego doskonalenia słabych stron działań wykonanych dla klientów i we współpracy z klientami, poprawienia skuteczności procesu doskonalenia umiejętności i rozwoju kadry (zwłaszcza kluczowej, ustawicznego identyfikowania kierunków rozwoju i potrzeb OWES).
31. Upowszechnienie procesowej realizacji usług świadczonych klientom, uwzględniającej występowanie czterech, kolejno wykonywanych elementów (planowanie → realizacja → monitorowanie → doskonalenie) obligatoryjnych dla procesów ze statusem wysokiej jakości.
32. Wdrożenie mechanizmów zwiększających efektywność nadzorowania i utrzymywania dokumentacji papierowej, w sposób zapewniający jej jednoznaczną identyfikację oraz identyfikowalność (przez datowanie i zatwierdzanie tworzonych dokumentów przez ich upowszechnianie).
33. Przeanalizowanie zakresu i sposobu prowadzenia cyklicznej oceny pracy doradców w celu uzyskania informacji wspierających planowanie działań mających na celu podniesienie poziomu ich wiedzy i kompetencji miękkich.
34. Wprowadzenie do Planu działania OWES precyzyjnie określonych rezultatów (liczbowych i procentowych).
35. Konieczność aktualizacji przez Lidera istniejących procedur w zakresie ochrony danych osobowych.
36. Rozpoczęcie działań z zakresu animacji lokalnej oraz usług wsparcia ekonomii społecznej zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie i przyjętym w nim harmonogramem.
37. Przeorientować proces wspierania rozwoju zawodowego zatrudnionej kadry w taki sposób, aby ściślej związać indywidualne potrzeby pracowników z bieżącymi i perspektywicznymi potrzebami organizacji, w której są zatrudnieni.
38. Zintensyfikować merytoryczne i metodyczne aspekty nadzoru prowadzonego nad realizacją usług świadczonych klientom, z ukierunkowaniem na wspomaganie kadry (zwłaszcza kluczowej) w identyfikowaniu jej potrzeb rozwojowych i w zasadnym doskonaleniu posiadanych umiejętności oraz kompetencji, które spełniałoby wymagania przydatności dla OWES.

39. Zweryfikować zgodność regulacji zawartych w opracowanych procedurach (np. w Procedurze ścieżki wsparcia dla PES w sytuacjach kryzysowych i Procedurze ścieżki wsparcia rozwojowego dla PES) z wymaganiami formalnymi, realiami świadczenia usług i potrzebami w zakresie ich opisywania oraz szczegółowego charakteryzowania dodatkowymi raportami wewnętrznymi.

3. Realizacja przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej rekomendacji po audytach

W pismach z rekomendacjami, jakie przesłano po audytach, poproszono Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej o przesłanie informacji zwrotnej o stopniu realizacji działań w terminie 30 dni od daty otrzymania informacji. Natomiast w terminie od 1 do 3 miesięcy Departament rekomenduje podjęcie działań mających na celu poprawę funkcjonowania OWES (termin na podjęcie działań naprawczych jest uzależniony od wagi rekomendacji).

Na dzień 17.09 br. Departament przesłał 14 rekomendacji do OWES i otrzymał 9 informacji zwrotnych o stopniu realizacji działań. Kilka informacji zwrotnych od OWES wpłynęło po terminie, jednakże większość OWES podejmuje działania naprawcze niezwłocznie po otrzymaniu rekomendacji. Kolejna część rekomendacji zostanie przesłana w tym i kolejnym miesiącu.

Poniżej przedstawiamy pełną listę informacji otrzymanych od OWES.

1. OWES poddaje się ewaluacji swojej działalności. Ewaluacja ma charakter zewnętrzny. Planowany termin przeprowadzenia ewaluacji przez ROPS został wyznaczony na IV kwartał 2019 r.
2. OWES przygotował ankietę dotyczącą zlecenia społecznie odpowiedzialnych zamówień przez JST, która jest wypełniana na spotkaniach z przedstawicielami JST. Oddelegował również pracowników, którzy w ramach współpracy z JST będą sprawdzać i dokumentować (w formie sprawozdań) powyższe działania.
3. OWES uczestniczył we wsparciu merytorycznym tworzenia trzech podmiotów reintegracyjnych – CIS, które rozpoczęły działalność w maju 2018 r. Ponadto od 2017 r. OWES uczestniczy i wspiera tworzenie CIS w jednej z gmin objętych wsparciem, gdzie 7 listopada 2017 r. przedstawiciele OWES uczestniczyli w seminarium zorganizowanym przez gminę, mającym na celu pokazanie praktycznych aspektów działalności CIS, na przykładzie istniejących podmiotów reintegracyjnych na terenie subregionu. W maju 2018 r. pracownicy OWES aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu innej gminy do podjęcia działań zmierzających do utworzenia CIS oraz

uczestniczyli w spotkaniu zorganizowanym przez przedstawiciela gminy – inspektora ds. promocji, współpracy z organizacjami pozarządowymi i pozyskiwania funduszy pomocowych, podczas którego omówiono działania związane z utworzeniem CIS oraz planowanie kierunku jego rozwoju. Na przełomie 2018/2019 OWES został zaproszony do konsultacji merytorycznych dotyczących utworzenia ZAZ na terenie innego miasta objętego wsparciem. Ponadto OWES intensyfikuje działania zmierzające do utworzenia kolejnych nowych reintegracyjnych PES.

4. Dostępność strony internetowej OWES została zwiększona zgodnie ze standardami WCAG 2.0. Prace nad zwiększeniem dostępności strony będą w dalszym ciągu kontynuowane, aby była ona dostępna w jak największym stopniu dla osób z niepełnosprawnościami.
5. OWES prowadzony jest przez podmiot, który zobligowany jest do stosowania zapisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*. W związku z powyższym, każdy nabor kadry mającej współpracować z OWES poza umowami o pracę musi być przeprowadzany w oparciu o zamówienia publiczne tj. bazę konkurencyjności bądź też ustawę *Prawo zamówień publicznych*. A to z kolei wymusza na OWES (jako zamawiającym) określenie już na etapie naboru mentorów/tutorów i ich wynagrodzenia i wstępnej ilości godzin zaangażowania w proces doradczy dla PS. OWES nie może stworzyć listy mentorów/tutorów bez procedury zamówienia publicznego, do przeprowadzenia której wymagane jest dysponowanie środkami finansowania zabezpieczonymi w celu sfinansowania usług nią objętych. W okresie świadczonych usług nie odnotowano zainteresowania PS taką formą wsparcia. Nie zdiagnozowano również potrzeb w tym zakresie wśród badanych PS. Stąd też w projektach realizowanych w ramach RPO WP na lata 2014–20120 nie przewidziano środków finansowych dotyczących angażowania mentorów czy tutorów. PS otrzymują wsparcie doradców kluczowych biznesowych, doradców specjalistycznych jak również mają możliwość skorzystania ze szkoleń. Doradcy biznesowi właściwie towarzyszą PS przez cały okres obejmowania wsparciem, stąd PS nie zgłaszają potrzeb dodatkowego wsparcia mentorów czy tutorów. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, OWES, dokona transparentnego naboru mentorów/tutorów w oparciu o zamówienia publiczne, wcześniej rezerwując środki finansowe na ten cel.
6. Zgodnie z zaleceniem dotyczącym publikowania sprawozdań finansowych i merytorycznych, na stronie OWES zamieszczono wskazane sprawozdania.
7. OWES posiada już opracowane własne narzędzie do monitoringu PES. Obecnie OWES jest na etapie wdrożenia opracowanego narzędzia i wewnętrznych regulacji do praktycznych działań OWES oraz stałego doskonalenia świadczonych usług. Monitorowanie podmiotów objętych wsparciem odbywa się poprzez: przesyłanie ankiet drogą mailową, przeprowadzenie wywiadów telefonicznych z poszczególnymi PES, przeprowadzenie ankiet satysfakcji klientów OWES. Opracowane

regulacje wewnętrzne będące również przedmiotem przeprowadzonego audytu, są już wdrażane w pełnym zakresie z uwagi na postępujące zaawansowanie realizowanego projektu. W OWES funkcjonują: *Wewnętrzny regulamin świadczenia usług przez kluczowych doradców, Procedura udzielania wsparcia w ramach OWES, Regulamin świadczenia usług Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej*. Na podstawie przygotowanego raportu z audytu kadra OWES wyciągnęła wnioski i trwają prace nad doskonaleniem wskazanych obszarów.

8. W 2018 roku Partner OWES podjął działania zmierzające do rozwoju działalności podmiotów reintegracyjnych. Zintensyfikowano kontakty z WTZ i ZAZ. W rezultacie przedstawiciele tych podmiotów wzięli udział w szkoleniach realizowanych przez OWES lub wykonano dla nich filmy, promujące działalność tych podmiotów. Filmy zostały wyprodukowane i wyemitowane w regionalnej telewizji, a obecnie można je obejrzeć na serwerze TVP lub na kanale YouTube. Dzięki podjętym działaniom powstał także nowy ZAZ, prowadzony od 2 maja 2018 przez Partnera Projektu.
9. W OWES wdrożono nową stronę internetową zgodnie ze standardem WCAG 2.0.
10. Za wiedzą Konserwatora Zabytków została wywieszona na elewacji budynku (w którym siedzibę ma OWES) tabliczka informacyjna z danymi OWES. Kamienica, w której siedzibę ma OWES, jest wpisana do rejestru zabytków. Ze względu na regulacje związane z ochroną zabytków nie jest możliwe umieszczenie przy wejściu dużej tablicy informacyjnej.
11. Kierownictwo OWES w dniu 18.08 br. powołało komisję na przeprowadzenie w dniach 13–14.08 br. okresowej oceny pracowników OWES.
12. Na stronie OWES zamieszczono informację o sposobie zgłaszania uwag do prac OWES oraz jakości świadczonych usług wsparcia ekonomii społecznej do MRPiPS.
13. Na spotkaniu zespołu OWES zobowiązano kadrę ośrodka do bezpośrednich kontaktów z wójtami gmin w sprawie zintensyfikowania i monitorowania współpracy z JST. Wystosowano również pisma do wójtów zachęcające do zakupu usług w PES jak również stosowania klauzul społecznych. Zaplanowano także cykl spotkań z samorządami w poszczególnych powiatach na których omawiana będzie współpraca samorządu z NGO, stosowanie klauzul społecznych oraz zaproponowane zostaną szkolenia dotyczące klauzul społecznych.
14. Kadra OWES będzie sukcesywnie uczestniczyć w szkoleniach dotyczących postępowania etycznego. Wspólnie z OWES z terenu woj. lubelskiego w ramach współpracy zostanie przeprowadzone szkolenia na w/w temat.
15. W *Regulaminie świadczenia usług wsparcia ekonomii społecznej* uzupełniono zapisy dotyczących monitoringu realizowanych usług.
16. Praca doradców podlega ewaluacji: prowadzone jest badanie zadowolenia klientów – po zakończeniu każdego procesu doradczego na podstawie ankiety oceny

doradztwa oraz cyklicznie (1 x rok w miesiącu październiku). OWES prowadzi również cykliczne oceny wyników działania doradców – 1 x w kwartale, w miesiącu zamykającym kwartał.

17. W aktualnym planie działania, który został wprowadzony po przeprowadzeniu audytu określono precyzyjnie rezultaty działania.
18. Procedura postępowania w sytuacjach kryzysowych powstanie w OWES do końca września 2018 r.
19. Od września 2018 r., w OWES wprowadzono kwartalny monitoring celem weryfikacji wprowadzenia przez JST udogodnień w zakresie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz zakupu produktów i usług od PES i PS. W tym celu opracowano kartę monitoringu, która będzie rozsyłana do JST z terenu objętego wsparciem.
20. W OWES podjęto działania zmierzające do tworzenia nowych reintegracyjnych PES. W miesiącach wrzesień/październik będą zorganizowane szkolenia z zakładania reintegracyjnych PES. Ponadto Animatorzy kontaktują się z JST i NGO, analizują możliwości rozwoju lokalnego w kontekście rozwiązań ekonomii społecznej, przedstawiają możliwości i poszukują wspólnie z przedstawicielami danych podmiotów możliwości utworzenia PES reintegracyjnych. Jednak dużym utrudnieniem jest brak środków finansowych na dotacje związane z tworzeniem reintegracyjnych PES – brak takiej możliwości w RPO w województwie.
21. Ewaluacja zewnętrzna będzie przeprowadzona przez ROPS. W chwili obecnej ROPS przygotowuje się do przeprowadzenia ewaluacji OWES z województwa. Planowany termin przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej to przełom 2018/2019.
22. Współpraca z JST prowadzona jest na bieżąco w trakcie realizacji projektu, czego efektem jest powstawanie PS z udziałem samorządów lokalnych. Zaznaczyć należy, iż zgodnie z przyjętą linią demarkacyjną, działania OWES nie mogą dublować działań realizowanych w projektach pozakonkursowych ROPS. W ramach tego projektu ROPS prowadzi m.in. działania skierowane do JST, których efektem ma być m.in.: zwiększenie synergii działań w sektorze ES w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej, wzrost stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, wzrost zlecania działań PES.
23. OWES zwiększył działania zachęcające do korzystania z instrumentów zwrotnych przez wsparcie doradztwem finansowym PS. Dodatkowo Lider OWES, jest partnerem w projekcie dotyczącym mikropożyczek dla MŚP na terenie województwa. Informacje na temat możliwości i warunków skorzystania z mikropożyczek będą przekazywane wszystkim PS na terenie działania OWES, jak również przekazywane innym OWES z terenu województwa.
24. Wprowadzono zapis w Regulaminie o monitorowaniu płynności finansowej podmiotów raz na kwartał.

25. Zaplanowano szkolenie zewnętrzne w zakresie etycznego postępowania. W chwili obecnej prowadzona jest procedura wyboru wykonawcy szkolenia.
26. Rozpoczęto dostosowywanie strony www OWES zgodnie ze standardem WCAG 2.0. Zakończenie prac zaplanowane jest na 31.08.2018 r.
27. Na stronie internetowej OWES zamieszczono informację w zakresie danych finansowych trzech partnerów.
28. Doradztwo specjalistyczne jest prowadzone w sposób ciągły. Do tej pory zrealizowano 235 godzin. W lipcu br. przeprowadzono na Bazie Konkurencyjności dwa postępowania na wybór doradców specjalistycznych (marketingowego i finansowo-księgowego). Z czego w sierpniu prowadzone było już doradztwo finansowo-księgowe.
29. Przy tworzeniu treści merytorycznych i finansowych zostaną podjęte działania w celu zwiększenia zasobów kadrowych OWES – jeżeli tylko pozwoli na to budżet projektu.
30. W celu zwiększenia skuteczności wsparcia i odciążenia doradców, OWES jest w trakcie tworzenia zespołu mentorów biznesowych dla PS.
31. W celu zintensyfikowania szkoleń personelu OWES, zaplanowano na ostatni kwartał 2018 roku oraz na lata kolejne szkolenia w obszarze nowoczesnych, elastycznych metodyk wsparcia nowo zakładanych przedsiębiorstw.
32. OWES jest w trakcie organizacji szkoleń pozwalających na zwiększenie wiedzy i umiejętności doradców OWES w zakresie zamówień publicznych.
33. W związku z koniecznością rozszerzania usług OWES o usługi dotyczące finansowania zwrotnego PS/PES, Lider OWES jest w trakcie zawierania porozumienia z Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości.
34. Uwzględniając harmonogram Forum Aktywności OWES, kierownik OWES zaplanował w tym roku dla kadry kluczowej OWES udział w spotkaniach sieciujących.

Informacja zwrotna o stopniu realizacji obszarów wymagających poprawy w działalności OWES jest analizowana przez pracowników Departamentu, a faktyczny stopień wdrożenia rekomendacji jest weryfikowany w trakcie wizyty monitorującej.

III. Zmiana narzędzi audytowych wykorzystywanych w audytach OWES oraz zasad monitorowania OWES

Z dotychczasowego doświadczenia Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej wynika, że informacje dotyczące OWES znajdujące się w raporcie z audytu powinny w większym stopniu uwzględniać najważniejsze obszary działalności OWES oraz ich efekty działania. W związku z powyższym, proponujemy modyfikację narzędzi audytu wykorzystywanych w procesie akredytacji, tj. raportu z audytu, scenariusza wywiadu z koordynatorem merytorycznym OWES, scenariusza wywiadu z animatorem, scenariusza wywiadu z kluczowym doradcą, scenariusza wywiadu z kluczowym doradcą biznesowym, scenariusza wywiadu z klientami OWES. Zmiana raportu z audytu polega na dodaniu do raportu m.in.: zestawienia wskaźników obecnie realizowanych projektów z RPO (z uwzględnieniem wskaźników osiągniętych na moment audytu oraz ich wartości docelowych), wyodrębnieniu podsumowania wywiadów z kadrą kluczową OWES oraz z klientami OWES wraz z wprowadzeniem podsumowania, weryfikacji zaświadczeń, wyodrębnieniu zaleceń i wniosków.

Dodatkowo zmodyfikowano scenariusze wywiadów z kadrą kluczową OWES i klientami OWES, aby nadać im indywidualny charakter wywiadów – skierowany do konkretnego pracownika. Jednocześnie w niektórych scenariuszach zaproponowano uproszczenie wywiadów z uwzględnieniem zagadnień istotnych dla działalności OWES.

W oparciu o doświadczenia wynikające z przeprowadzonych 72 wizyt monitorujących w OWES proponuje się natomiast zmianę zasad monitorowania polegającą na dołączeniu jako elementu koniecznego wizyty: analizy wzrostu wartości wskaźników projektowych od ostatniego monitoringu oraz badaniu dwóch wybranych losowo przedsiębiorstw społecznych od momentu ich powstania do dnia monitoringu. Dodatkowo podczas monitoringu badany byłby stopień realizacji rekomendacji sformułowanych po monitoringach, audytach lub posiedzeniach komisji ds. oceny wniosków o akredytację. Jednocześnie podczas monitoringu, tak jak dotychczas, byłyby prowadzone wywiady z kadrą kluczową OWES w oparciu o zmodyfikowane pytania, które większy akcent kładą na efekty ich pracy (np. działania mające na celu podtrzymanie ciągłości PES/PS, wsparcie PES/PS we wdrażaniu usług i produktów na rynek, stopień wykorzystania instrumentów zwrotnych przez przedsiębiorstwa społeczne oraz efekty związane z prowadzeniem doradztwa z zakresu zamówień publicznych).

W dniu 30 sierpnia 2018 r. odbyło się posiedzenie grupy roboczej Komitetu Akredytacyjnego, podczas którego omawiane były przygotowane przez DES propozycje zmian narzędzi audytowych wykorzystywanych podczas audytu w OWES oraz zmiany zasad monitorowania OWES.

IV. Podsumowanie raportu

Wizyty monitorujące i audyty w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej są ważnym instrumentem służącym utrzymaniu wysokiej jakości usług wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Ich efektem jest zebrany w raporcie zbiór dobrych praktyk w zakresie realizowanych przez OWES usług oraz przestrzegania Standardów, a także wskazanie obszarów wymagających poprawy.

Wnioski z obserwacji funkcjonowania OWES w praktyce przez zespoły monitorujące i audytowe umożliwią również ocenę i rozwój istniejącego systemu akredytacji oraz wprowadzenie jego modyfikacji.

1. Wizyty monitorujące

Z rekomendacji zespołów monitorujących wynika m.in. potrzeba rozszerzenia usług w zakresie doradztwa biznesowego, zintensyfikowania działań promocyjnych i informacyjnych, współpracy w pozyskiwaniu dotacji na tworzenie miejsc pracy w PS, współpracy z PUP w zakresie środków na tworzenie miejsc pracy PS, zapewnienia terminowości wypłacania wsparcia pomostowego oraz dotacyjnego, publikowania harmonogramu naboru wniosków w procedurze przyznawania dotacji, wzmocnienia działań wobec podmiotów reintegracyjnych, dostosowania strony internetowej do standardów WCAG 2.0 oraz dostosowania siedziby do potrzeb osób niepełnosprawnych, jak również wzmocnienia działań zmierzających do utrzymania cech PS w wypadku tworzonych spółek non-profit. Wskazane rekomendacje były wysyłane do OWES wraz z prośbą o przekazanie informacji w zakresie stopnia ich realizacji.

Ważną kwestią z punktu widzenia monitorowania wysokiej jakości usług OWES jest weryfikacja stopnia realizacji przesyłanych informacji podczas kolejnych wizyt monitorujących i audytów, jak również w przypadku ubiegania się danego podmiotu o ponowne przyznanie akredytacji. W związku z powyższym Departament podejmie działania mające na celu doprecyzowanie formuły rekomendacji z monitoringu, tak aby przekazywane zalecenia były jak najbardziej użyteczne dla OWES.

2. Audyty

Audyty wskazują, że Standardy są spełniane przez OWES w bardzo wysokim stopniu – 94,74%. Przykładami standardów, które są spełniane przez wszystkie akredytowane OWES, są standardy w zakresie: *ściślej i trwałej współpracy z ROPS (A.1.5), przestrzegania przez kadrę OWES zasad etycznego działania (B.1.1), kompetencji animatorów OWES (C.3.3), liczby organizacji pozarządowych utworzonych przez OWES prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą (D.3.2), osiągnięcia min. 60% satysfakcji klientów OWES (E.3.6), sprawności świadczenia doradztwa ogólnego, specjalistycznego, biznesowego i z zakresu pzp (F.2.2.5)*. Jednakże wśród Standardów znajdują się takie, które sprawiają trudności OWES w zakresie m.in. *dostosowania strony internetowej do standardów WCAG 2.0 (A.6.5.), wskaźnika dotyczącego powstawania corocznie określonej, średniej liczby miejsc pracy z trwałością minimum 12 miesięcy (D.3.1.), prowadzenia działalności gospodarczej przez minimum 18 miesięcy przez 75% nowopowstałych PS korzystających z dotacji (D.3.4.) oraz wzrostu obrotów PS objętych wsparciem OWES o 5% w skali roku (E.3.4)*.

Na podstawie analizy najczęściej pojawiających się zastrzeżeń zespołów audytowych dla poszczególnych standardów możliwe jest podjęcie dyskusji nad ewentualnymi zmianami w Standardach. We współpracy z Komitetem Akredytacyjnym, będącym ciałem opiniodawczo-doradczym Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w zakresie akredytacji AKSES, można rozważyć wprowadzenie standardów kluczowych (proponycja nazwy), które bezwzględnie powinny zostać przez OWES spełnione oraz dostosowanie/doprecyzowanie brzmienia pozostałych standardów w taki sposób, by uniknąć potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych mogących mieć wpływ na ocenę przez zespoły audytorskie stopnia ich spełnienia.

Treść rekomendacji wysyłanych przez Departament do OWES po przeprowadzonych audytach powinna mieć jak najbardziej praktyczny wymiar dla Ośrodków i ich działalności.

3. Narzędzia audytu i monitoringu OWES.

Na podstawie wniosków z raportu wprowadzone zostaną modyfikacje narzędzi audytu i monitoringu OWES, aby w większym stopniu uwzględniały najważniejsze obszary działalności OWES oraz ich efekty działania. Istnieje również potrzeba przeglądu źródeł weryfikacji Standardów i ich doprecyzowania.

Tabela nr 1: Poziom spełnienia grup standardów wg OWES

Lp.	Województwo	OWES	A	B	C	D	E	F
1.	Dolnośląskie	Dolnośląski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Legnicy	89	6	26	41	39	77
			100%	100%	93%	93%	89%	99%
		Dolnośląski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu	87	6	24	40	40	75
			98%	100%	86%	91%	91%	96%
		Dolnośląski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej we Wrocławiu	85	6	26	39	42	74
			96%	100%	93%	89%	95%	95%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	87,00	6,00	25,33	40,00	40,33	75,33
Średnia %	98%	100%	90%	91%	92%	97%		
2.	Kujawsko-pomorskie	Kujawsko Pomorski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Bydgoszczy	87	6	28	42	39	77
			98%	100%	100%	95%	89%	99%
		Kujawsko-Pałuckie Centrum Ekonomii Społecznej	89	6	28	44	44	78
			100%	100%	100%	100%	100%	100%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Toruniu	87	6	26	43,5	43	78
			98%	100%	93%	99%	98%	100%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	87,67	6,00	27,33	43,17	42,00	77,67
Średnia %	99%	100%	98%	98%	95%	100%		
3.	Lubelskie	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Modrzew	85	6	22	38,5	41	75
			96%	100%	79%	88%	93%	96%
		RAZEM – Inicjatywy z obszaru Ekonomii Społecznej	86	6	28	35	43	76
			97%	100%	100%	80%	98%	97%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zamościu	81	6	27	36,5	42	72
			91%	100%	96%	83%	95%	92%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	84,00	6,00	25,67	36,67	42,00	74,33
Średnia %	94%	100%	92%	83%	95%	95%		
4.	Lubuskie	BRAK AUDYTÓW	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
		Średnia %	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d

Lp.	Województwo	OWES	A	B	C	D	E	F
5.	Łódzkie	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Centrum KLUCZ	89	6	28	41	40	78
			100%	100%	100%	93%	91%	100%
		Centrum Promocji i Rozwoju Inicjaty w Obywatelskich OPUS	89	6	28	44	44	78
			100%	100%	100%	100%	100%	100%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	89,00	6,00	28,00	42,50	42,00	78,00
		Średnia %	100%	100%	100%	97%	95%	100%
6.	Małopolskie	Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Chrzanowie	88	6	27	40	41	78
			99%	100%	96%	91%	93%	100%
		Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – MOWES Kraków	80	6	24	34	36	73
			90%	100%	86%	77%	82%	94%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	84,00	6,00	25,50	37,00	38,50	75,50
		Średnia %	94%	100%	91%	84%	88%	97%
7.	Mazowieckie	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej FISE BORIS FRSO	86	6	25	41	40	75
			97%	100%	89%	93%	91%	96%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Siedlce FRSO SOKIAL	89	6	23	43	43,5	78
			100%	100%	82%	98%	99%	100%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Mazowska Płockiego	81	6	25	41	43	76
			91%	100%	89%	93%	98%	97%
		Mazowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	84	6	25	43	39	77
			94%	100%	89%	98%	89%	99%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	85,00	6,00	24,50	42,00	41,38	76,50
Średnia %	96%	100%	88%	95%	94%	98%		
8.	Opolskie	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Subregion Południowy i Środkowy woj. opolskiego	88	6	22	40	41	68
			99%	100%	79%	91%	93%	87%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	88,00	6,00	22,00	40,00	41,00	68,00
		Średnia %	99%	100%	79%	91%	93%	87%

Lp.	Województwo	OWES	A	B	C	D	E	F
9.	Podkarpackie	Podkarpacki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (POWES) Jasło	83	6	24	37,5	41	77
			93%	100%	86%	85%	93%	99%
		Podkarpacki Regionalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	89	6	28	41	44	78
			100%	100%	100%	93%	100%	100%
		Rzeszowski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	87	6	23	38,5	40	74
			98%	100%	82%	88%	91%	95%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	86,33	6,00	25,00	39,00	41,67	76,33
Średnia %	97%	100%	89%	89%	95%	98%		
10.	Podlaskie	Białostocki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	86	6	23	37	28,5	75
			97%	100%	82%	84%	65%	96%
		OWES Rozwój Ekonomii Społecznej	81	6	19	36	36	76
			91%	100%	68%	82%	82%	97%
		OWES Wzmocnienie Roli Ekonomii Społecznej w subregionie bielskim	82	6	14	35	36	77
			92%	100%	50%	80%	82%	99%
		Podlaskie Centrum Wspierania Ekonomii Społecznej (PCWES)	85	6	22	42,5	40	77
			96%	100%	79%	97%	91%	99%
Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78		
Średnia punktów	83,50	6,00	19,50	37,63	35,13	76,25		
Średnia %	94%	100%	70%	86%	80%	98%		
11.	Pomorskie	BRAK AUDYTÓW	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
		Średnia %	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
12.	Śląskie	Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	85	6	28	42	44	76
			96%	100%	100%	95%	100%	97%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej obszaru bielskiego	84	6	28	42	44	76
			94%	100%	100%	95%	100%	97%
		Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST	88	5	28	43	44	78
			99%	83%	100%	98%	100%	100%
OWES SWR – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej subregion centralny zachodni	83	6	27	41	41	78		
	93%	100%	96%	93%	93%	100%		

Lp.	Województwo	OWES	A	B	C	D	E	F
		OWES Obszaru Rybnickiego	88	6	28	43	43,5	75
			99%	100%	100%	98%	99%	96%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	85,00	5,75	27,75	42,00	43,25	77,00
		Średnia %	96%	96%	99%	95%	98%	99%
13.	Świętokrzyskie	Kielecko-Ostrowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej	84	6	23	40	43	75
			94%	100%	82%	91%	98%	96%
		Świętokrzyski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – SOWES	86	6	27	41	42	74
			97%	100%	96%	93%	95%	95%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	85,00	6,00	25,00	40,50	42,50	74,50
	Średnia %	96%	100%	89%	92%	97%	96%	
14.	Warmińsko-mazurskie	BRAK AUDYTÓW	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
		Średnia %	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
15.	Wielkopolskie	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej ETAP	81	6	26	33	41	72
			91%	100%	93%	75%	93%	92%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	88	6	25	43	44	78
			99%	100%	89%	98%	100%	100%
		Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej	88	6	26	41	43	77
			99%	100%	93%	93%	98%	99%
		Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej	89	6	27	44	43	77
			100%	100%	96%	100%	98%	99%
		Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej WRK	84	6	27	44	43,5	74
	94%	100%	96%	100%	99%	95%		
	Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78	
	Średnia punktów	86,00	6,00	26,20	41,00	42,90	75,60	
	Średnia %	97%	100%	94%	93%	98%	97%	
16.	Zachodniopomorskie	BRAK AUDYTÓW	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Max. liczba punktów	89	6	28	44	44	78
		Średnia punktów	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
		Średnia %	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d

Tabela nr 2: Poziom spełnienia grup standardów wg województw

Lp.	Województwo	A	B	C	D	E	F
1.	Dolnośląskie	98%	100%	90%	91%	92%	97%
2.	Kujawsko-pomorskie	99%	100%	98%	98%	95%	100%
3.	Lubelskie	94%	100%	92%	83%	95%	95%
4.	Lubuskie	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów
5.	Łódzkie	100%	100%	100%	97%	95%	100%
6.	Małopolskie	94%	100%	91%	84%	88%	97%
7.	Mazowieckie	96%	100%	88%	95%	94%	98%
8.	Opolskie	99%	100%	79%	91%	93%	87%
9.	Podkarpackie	97%	100%	89%	89%	95%	98%
10.	Podlaskie	94%	100%	70%	86%	80%	98%
11.	Pomorskie	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów
12.	Śląskie	96%	97%	99%	96%	98%	98%
13.	Świętokrzyskie	96%	100%	89%	92%	97%	96%
14.	Warmińsko-mazurskie	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów
15.	Wielkopolskie	97%	100%	94%	93%	98%	97%
16.	Zachodnio-pomorskie	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów	brak audytów
Średnia (ogółem)		96,22%	99,54%	89,98%	91,41%	93,34%	97,29%

Tabela nr 3: Występowanie poszczególnych standardów jako spełnionych z zastrzeżeniem/niespełnionych

Lp.	A	Ile razy?	B	Ile razy?	C	Ile razy?	D	Ile razy?	E	Ile razy?	F	Ile razy?
1.	A.1.1.	1	B.1.3.	1	C.1.1.	1	D.1.4.	1	E.1.1.	3	F.1.1.1.	1
2.	A.1.6.	1			C.1.2.	2	D.1.7.	4	E.1.2.	3	F.1.1.2.	1
3.	A.2.1.	5			C.3.1.	1	D.1.8.	2	E.1.3.	6	F.2.1.4.	1
4.	A.2.4.	2			C.4.1.	2	D.2.1.	1	E.1.5.	2	F.2.1.5.	9
5.	A.2.5.	1			C.4.2.	6	D.3.1.	23	E.1.6.	8	F.2.2.9.	7
6.	A.2.7.	3			C.4.3.	14	D.3.3.	13	E.1.8.	1	F.2.3.3.	6
7.	A.2.8.	3			C.4.4.	14	D.3.4.	21	E.1.9.	4	F.2.3.4.	1
8.	A.2.10.	1			C.4.5.	14			E.1.10.	1	F.3.2.	3
9.	A.2.11.	1			C.4.6.	15			E.2.1.	1	F.4.4.	1
10.	A.2.12.	6							E.2.2.	2	F.4.5.	1
11.	A.3.1.	1							E.3.1.	3	F.4.6.	1
12.	A.3.2.	4							E.3.2.	3	F.4.7.	5
13.	A.3.3.	1							E.3.3.	6	F.4.8.	8
14.	A.3.4.	5							E.3.4.	22		
15.	A.3.5.	2							E.3.5.	12		
16.	A.3.6.	1										
17.	A.4.1.	4										
18.	A.4.2.	2										
19.	A.4.3.	3										
20.	A.4.4.	13										
21.	A.4.5.	5										
22.	A.5.1.	3										
23.	A.6.1.	2										
24.	A.6.3.	2										
25.	A.6.4.	1										
26.	A.6.5.	20										